

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

KORKEAKOULUPEDAGOGIIKAN TILA JA UUDISTAMINEN - ARVIOINTI

Hankesuunnitelma, hyväksytty 15.6.2022

Auli Toom | Tuula Heide | Ville Jäppinen | Asko Karjalainen
Kimmo Mäki | Päivi Tynjälä | Mira Huusko | Niina Nurkka | Aino Karvonen

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Arvioinnin tausta	5
2.1	Katsaus korkeakoulupedagogisen kehittämisen taustoihin	5
2.2	Korkeakoulupedagogiikan kehitys Suomessa	16
2.3	Arvioinnin teeman kannalta keskeisimmät arvioinnit ja selvitykset	18
2.4	Korkeakoulupedagogisen koulutustarjonnan nykytila	23
2.5	Keskeiset käsitteet	24
3	Arvioinnin tehtävä ja tavoitteet.....	26
4	Arvioinnin kohderyhmä ja arviointiasetelma	27
4.1	Arvioinnin kohderyhmä ja arviointikysymykset.....	27
4.2	Arviointiasetelma ja arviointialueet.....	27
5	Arviointiaineisto, sen hankinta ja analysointi	30
5.1	Aineistonhankintamenetelmät	30
5.2	Aineiston analysointi ja tulosten raportointi	31
6	Arviointihankkeen organisointi ja aikataulu	32
6.1	Arviointiryhmä	32
6.2	Arvioinnin toteuttamisen vaiheet ja alustava kokonaisuikataulu	33
7	Viestintä ja tiedottaminen arviointihankkeen eri vaiheissa	34
8	Arviointihankkeen laadunvarmistus ja riskienhallinta	35
9	Henkilötietojen käsittely arviointihankkeessa	36
	Lähteet	37
	Liitteet	40
	Liite 1. Korkeakoulupedagoginen tarjonta eri yliopistoissa Toom & Pyhällön (2020, 79), Jyrhämän (2021, 174–196) ja arvioinnissa tehdyn taustakyselyn mukaan	40
	Liite 2. Korkeakoulupedagoginen tarjonta eri ammattikorkeakouluissa Toom & Pyhällön (2020, 79), Jyrhämän (2021, 174–196) ja arvioinnissa tehdyn taustakyselyn mukaan	43
	Liite 3. Yliopistojen pedagogiset toimintamallit, filosofiat ja vastaavat	47
	Liite 4. Ammattikorkeakoulujen pedagogiset toimintamallit, filosofiat ja vastaavat.....	49

1 Johdanto

Koulutuksen arviointisuunnitelman 2020–2023 (Karvi 2021, 14–15) mukaan Korkeakoulupedagogiikan tila ja uudistaminen ”arviointi tuottaa tietoa korkeakoulupedagogiikan nykytilasta, kuten korkeakoulujen pedagogisista linjauksista ja toimintamalleista, digitalisaation roolista opetuksessa ja oppimisessa, korkeakoulujen sisäisistä opetuksen ja koulutuksen kehittämistoiminnoista sekä korkeakoulujen yhteistyöstä pedagogiikan kehittämiseksi. Lisäksi tuotetaan tietoa opettajien pedagogisen osaamisen tukemisesta ja kannusteista. Arviointi tukee korkeakouluja korkeakoulupedagogiikan kehittämistyössä ja uudistamisessa. Arvioinnin taustalla ovat Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 sekä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamat korkeakoulupedagogisen osaamisen kehittämishankkeet.” Korkeakoulupedagogiikan tila ja uudistaminen -arviointi liittyy arviointisuunnitelman painopisteeseen Oppimisen ja osaamisen kehittäminen.

Arvioinnista käytiin lähetekeskustelu korkeakoulujen arviointijaoston kokouksessa 25.8.2021. Korkeakoulujen arviointijaosto nimitti kokouksessaan 26.10.2021 arvioinnille suunnittelu- ja arviointiryhmän. Ryhmän tehtävänä oli kevään 2022 aikana laatia arviointijaostolle ehdotus arvioinnin hankesuunnitelmaksi. Suunnitelmasta ilmenevät arvioinnin tavoitteet, arviointialueet ja -kysymykset, arvioinnin menetelmät ja hankkeen alustava aikataulu. Suunnittelu- ja arviointiryhmän kokoonpano on seuraava:

- professori **Auli Toom**, Helsingin yliopisto (puheenjohtaja)
- hankepäällikkö **Tuula Heide**, Digivisio 2030 -hanke
- opiskelija **Ville Jäppinen**, Tampereen yliopisto
- johtaja **Asko Karjalainen**, Oulun ammattikorkeakoulu
- yliopettaja **Kimmo Mäki**, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
- professori **Päivi Tynjälä**, Jyväskylän yliopisto.

Suunnittelu- ja arviointiryhmän työtä tukivat Karvista arvioinnin projektipäällikkönä arviointiasiantuntija **Mira Huusko** ja hänen työparinaan arviointiasiantuntija **Niina Nurkka**. Lisäksi hankesuunnitelman teon ensimmäisinä kuukausina apuna oli arviointiasiantuntija **Laura Partanen** 30.3.2022 asti ja sekä korkeakouluharjoittelija **Aino Karvonen** huhti-kesäkuun 2022. Korkeakoulupedagogiikan tila ja uudistaminen -arvioinnin kanssa samaan aikaan toteutetaan Korkeakoulutuksen kärkihankkeiden arviointi. Arvioinneissa tehdään yhteistyötä aineistonkeruussa ja asiantuntijuuden jakamisessa.

Suunnittelu- ja arviointiryhmä piti tammi-toukokuun 2022 aikana neljä kokousta ja valmisteli korkeakoulujen arviointijaostolle tämän hankesuunnitelman. Hankesuunnitelman valmisteluvaiheessa kuultiin seuraavia tahoja: opetus- ja kulttuuriministeriö, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry sekä Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry.

Arvioinnin suunnitteluvaiheen alussa helmikuussa 2022 korkeakouluja tiedotettiin arvioinnin käynnistymisestä. Samassa yhteydessä korkeakouluja pyydettiin nimeämään arvioinnille yhteyshenkilö, jonka tehtävänä on huolehtia arvioinnin suunnittelu- ja toteutusvaiheessa hankkeeseen liittyvästä

tiedonkulusta ja tiedonkeruusta korkeakoulun sisällä sekä muusta arviointiin liittyvästä käytännön toteutuksesta korkeakoulussa. Lisäksi korkeakoulujen edustajia pyydettiin kertomaan korkeakoulunsa korkeakoulupedagogisesta koulutuksesta sekä näkemyksiä siitä, millaisia teemoja tai asioita arvioinnissa tulisi heidän mielestään käsitellä. Ottamalla korkeakoulujen edustajat mukaan arvioinnin suunnitteluun pyrittiin osaltaan edistämään arvioinnin vaikuttavuutta.

Hankesuunnitelman luvussa 2 kuvataan arvioinnin taustaa, luvuissa 3–5 arvioinnin tavoite, kohde-ryhmät, arviointialueet ja -kysymykset sekä arviointiaineisto, luvuissa 6–7 arviointihankkeen organisointi, aikataulu ja hankkeeseen liittyvä viestintä sekä luvuissa 8–9 riskienhallintaa, laadunvarmistusta ja tietosuojaa.

2 Arvioinnin tausta

2.1 Katsaus korkeakoulupedagogisen kehittämisen taustoihin

Korkeakoulupedagogiseen kehittämiseen vaikuttavat korkeakoulutusta koskevat lait, opettajien pätevyysvaatimukset, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 (OKM 2017a; OKM 2017b), TKI-tiekartta (OKM 2020, VN 2020), koulutuspoliittinen selonteko (OKM 2021a) sekä Korkeakoulujen Digivisio 2030 -hanke (OKM 2021c; Digivisio 2022a). Korkeakoulutuksen kehittäminen on monelta osin samalla korkeakoulupedagogiikan kehittämistä.

Korkeatasoisen opetuksen antaminen on korkeakoulujen lakisääteinen tehtävä

Yliopistolaki (VN 558/2009, 2 §) ja ammattikorkeakoululaki (VN 932/2014, 4 §) antavat korkeakoulujen toiminnalle tehtävät. Yliopistojen tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa. Tehtäviään hoitaessaan yliopistojen tulee tarjota mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen, toimia vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä edistää tutkimustulosten ja taiteellisen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. (VN 558/2009, 2§.)

Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Ammattikorkeakoulun tehtävänä on lisäksi harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa. Tehtäviään hoitaessaan ammattikorkeakoulun tulee tarjota mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen. (VN 932/2014, 4 §.)

Opetuksen kannalta yliopistolain ja ammattikorkeakoululain suurin eroavaisuus on suhtautuminen ammatillisuuteen ja opiskelijan ammatillisen kasvun tukemiseen. Yliopistoissa opetuksen tulee olla tutkimukseen perustuvaa, mutta ammattikorkeakouluilla on tutkimuksen ja sivistyksellisten lähtökohtien lisäksi enemmän myös ammatilliseen kasvuun ja alueen kehittämiseen liittyviä tehtäviä.

Korkeakoulut ovat sitoutuneet monipuoliseen tutkimusperustaiseen opetukseen ja opetuksen kehittämiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että opetuksen sisällöt perustuvat tutkimukseen, opetuksessa hyödynnetään tutkivia työmenetelmiä, käytetyt opetusmenetelmät perustuvat tutkimukseen ja opetuksen kehittämisessä hyödynnetään tutkimustietoa. Edellä mainittujen lisäksi yliopistojen tutkimusperustaisessa opetuksessa korostuu se, että tutkimuksen tekeminen ja tutkimusmenetelmien opiskelu ovat koulutuksen olennainen osa. Lisäksi yliopistoissa tutkitaan koulutuksen kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuutta. (Toom & Pyhältö 2020, 12.)

Opettajien kelpoisuusvaatimukset vaihtelevat ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa

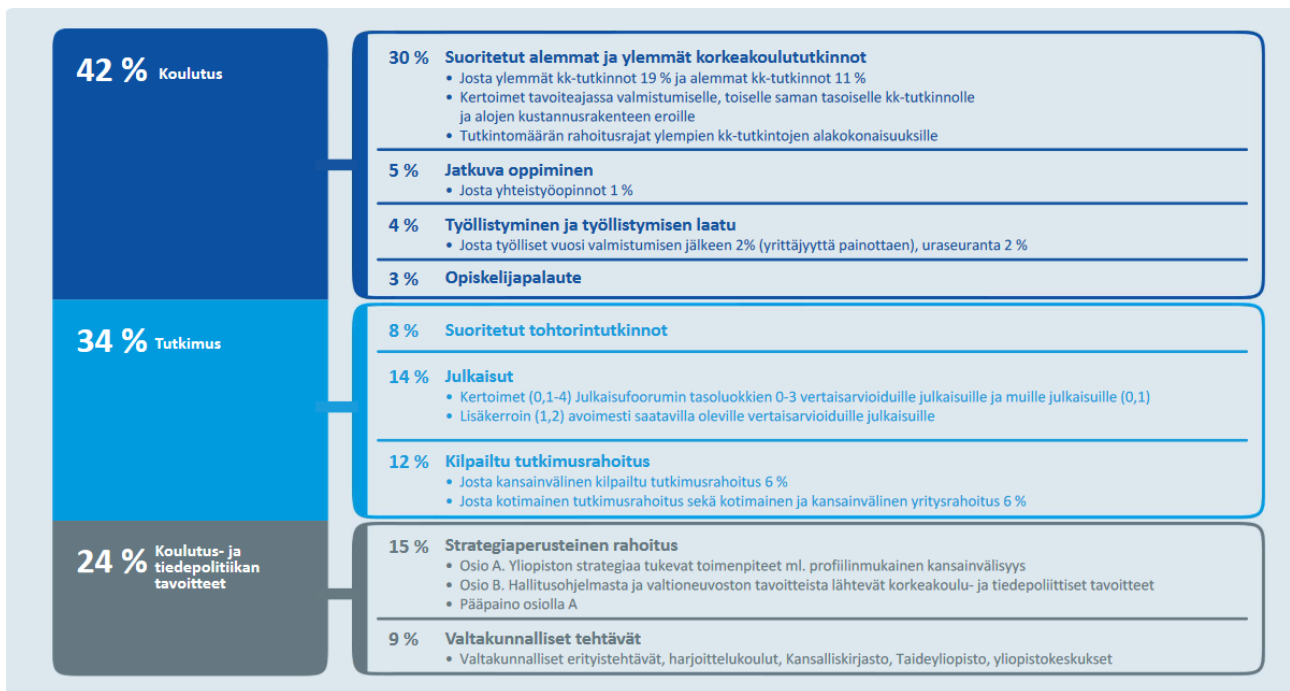
Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen henkilökunnan pätevyysvaatimuksissa on eroja. Yliopistoissa ei vaadita opettajilta pedagogista pätevyyttä, mutta suurimmassa osassa ammattikorkeakouluja se vaaditaan.

Yliopiston henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista määrätään johtosäännössä, joka määrittää yliopiston toimintaa ja hallinnon järjestämistä (VN 558/2009, 31 §). Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n (2020) mukaan yliopisto-opettajalta edellytetään yleensä soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja yliopistolehtorilta soveltuva tohtorintutkinto. Vaikka pedagoginen osaaminen tai pätevyys eivät vielä ole vaatimuksina, tulevaisuudessa niitä voidaan suosia. (OAJ 2020.)

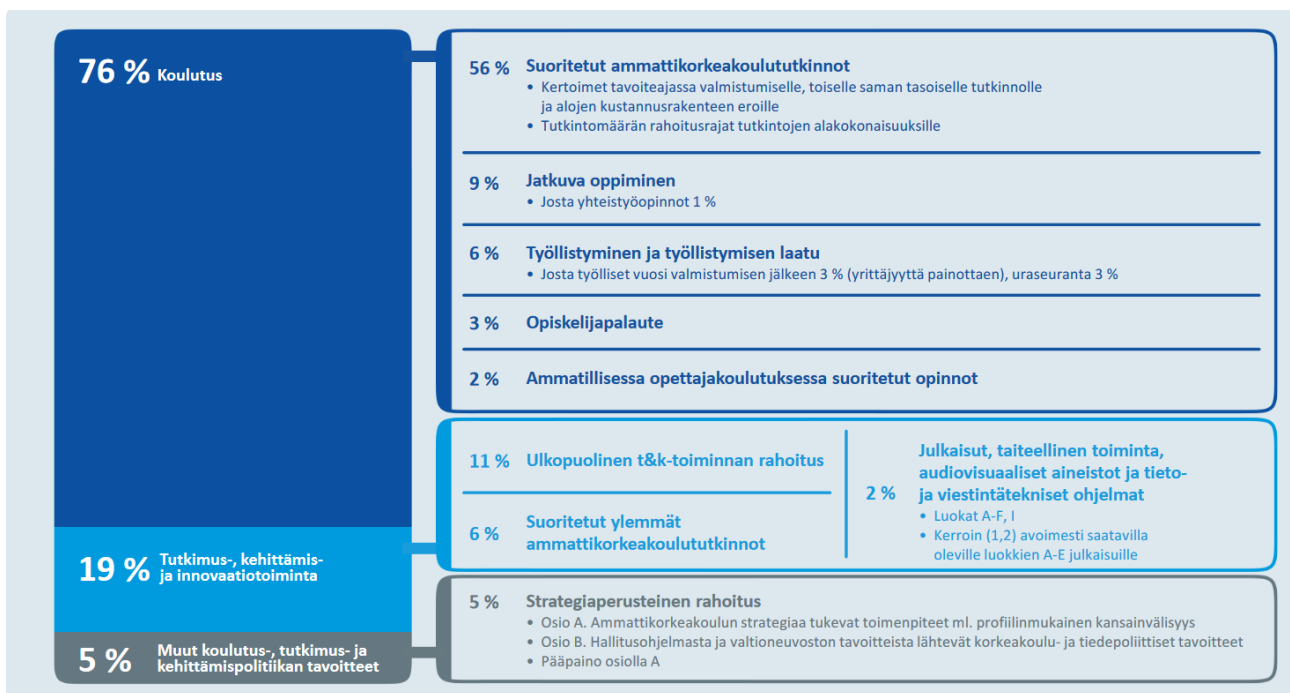
Valtioneuvoston asetuksessa (VN 1129/2014, 17 §) säädetään ammattikorkeakoulujen opettajien kelpoisuusvaatimuksista. Yliopettajalta vaaditaan soveltuvana jatkotutkintona suoritettu lisensiaatin- tai tohtorintutkinto ja lehtorilta soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Vaatimuksista voi joustaa erityisistä syistä: yliopettajan tehtävään voidaan ottaa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut ja lehtorin toimeen henkilö, joka on erittäin hyvin perehtynyt toimen tehtäväänsä. Jos keskeiseen opetustehtävään kuuluu ammattiopintojen järjestäminen, opettajalta vaaditaan kolmen vuoden käytännön kokemus tutkintoa vastaavissa tehtävissä. Ammattikorkeakoulu voi päättää, että taidealojen yliopettajalta tai lehtorilta edellytetään edellä mainittujen vaatimusten sijaan tehtävän hoitamisen kannalta keskeisiä taiteellisia ansioita. Ammatillisen opettajankoulutuksen opettajia koskevat samat kelpoisuusvaatimukset, joiden lisäksi edellytetään ammattikorkeakoulun tai ammatillisen koulutuksen opettajan kelpoisuus ja vähintään kolmen vuoden opettajakokemus ammattikorkeakoulussa tai ammatillisessa oppilaitoksessa (VN 1129/2014, 18 §). OAJ (2020) esittää, että ammattikorkeakouluissa opettaminen edellyttää lisäksi pedagogisia opintoja ja pedagogista pätevyyttä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ohjaa korkeakoulupedagogista kehittämistä

Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa korkeakoulujen ohjauksesta. Koulutusvastuusäätelyllä pyritään parantamaan ministeriön ohjausmahdollisuuksia sekä lisäämään korkeakoulujen liikkumavaraa koulutusvastuiden sisällä (Pyykkö ym. 2020, 23). Säätelyn ohella tärkeimmät ohjauskeinot ovat korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kesken nelivuotiskausiksi solmittavat sopimukset, korkeakoulujen rahoitusmallit, informaatio-ohjaus, opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahoitus ja strategiapohjainen rahoitus. Lisäksi korkeakoulujen toimintaa ohjaavat omistajaohjaus ja korkeakoulutuksen duaalimalli. Näistä eniten korkeakoulupedagogiikkaan vaikuttavat korkeakoulujen rahoitusmallit, sillä korkeakoulupedagogiikan avulla pyritään myös opintojen sujuvaan etenemiseen ja opiskelijoiden valmistumiseen (ks. kuviot 1 ja 2).

KUVIO 1. Yliopistojen rahoitusmalli vuosille 2021–2024 (OKM 2019a)

KUVIO 2. Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli vuosille 2021–2024 (OKM 2019a)

Korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisissä sopimuksissa sovitaan muun muassa korkeakoulun tehtävistä, vahvuusaloista, profiilista ja tutkintotavoitteista. Yksi osa-alue näissä voi olla myös korkeakoulupedagogiikan kehittäminen. Muita ohjauskeinoja ovat ministeriön sopimuskauden aikana tekemät vierailut korkeakouluihin, sopimuskauden puolivälissä käytävät tarkistusneuvottelut sekä määrävuosin annettava kirjallinen palaute korkeakoulun toiminnasta ja kehittämistarpeista. Lisäksi ministeriö on tukenut kehittämistä erillisillä hankerahoituksilla, rahoitusmallin

strategisella rahoituksella sekä tutkimuksen profiloinnin rahoituksella. (Ks. Kallio ym. 2021; OKM 2022a; Pyykkö ym. 2020, 53.)

Koulutuksen sisällöllinen, menetelmällinen ja pedagoginen kehittäminen kuuluu korkeakoulujen itsehallinnon piiriin. Koulutuksen kehittämisen kannalta aloja koskevilla määrällisillä tutkintotavoitteilla on suuri merkitys (ks. kuviot 1 ja 2). Ammattikorkeakoulujen rahoitusmallissa suoritettujen AMK-tutkintojen osuus on 56 prosenttia saadusta rahoituksesta ja yliopistojen rahoitusmallissa suoritettujen alempien ja ylempien korkeakoulututkintojen yhteenlaskettu osuus on 30 prosenttia. Korkeakoulut saavat rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulun välisissä neuvotteluissa sovittuun tutkintotavoitteeseen saakka. (OKM 2018.)

Vuonna 2019 hyväksytyt korkeakoulujen rahoitusmallit vuosille 2021–2024 korostavat entisestään korkeakoulutuksen johtamisen merkitystä, sillä strategiaperusteisen rahoituksen osuus kasvoi yliopistoissa aiemmasta 12 prosentista 15 prosenttiin opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä kokonaisrahoituksesta. Strategiaperusteisen rahoituksen jakautuminen tuli aiempaa läpinäkyvämmäksi korkeakoulujen omia strategioita tukeviin toimenpiteisiin sekä hallitusohjelmasta ja valtioneuvoston tavoitteista lähteviin korkeakoulu- ja tiedepoliittisiin tavoitteisiin. (OKM 2018; OKM 2019a.) Tämän strategiaperusteisen rahoituksen jaon yksi painopiste on yliopistojen profiilin mukainen kansainvälisyys. Ammattikorkeakouluilla strategiaperusteisen rahoituksen osuus on 5 prosenttia myös vuosina 2021–2024. (OKM 2019a.)

Pääministeri Sipilän strategisessa hallitusohjelmassa (2015–2019) on viisi painopistealuetta, joiden tavoitteet konkretisoituivat 26 kärkihankkeeksi (Valtioneuvoston kanslia 2016). Jokaiselle kärkihankkeelle nimettiin oma vastuuministeri. Hallitusohjelmassa tarkennettiin tavoitteiden toimeenpanoa ja rahoitusta, ja niiden etenemistä oli määrä arvioida vuosittain. Osaaminen ja koulutus -painopistettä koskevia kärkihankkeita oli kuusi, ja niistä Kärkihanke 3: ”Nopeutetaan siirtymistä työelämään” koskee myös korkeakoulupedagogiikkaa. Kärkihankkeen tavoitteena oli nopeuttaa siirtymistä toiselta asteelta korkeakouluihin, sujuvoittaa korkeakouluopintoja sekä kehittää korkeakoulujen digitaalisia oppimisympäristöjä, verkko-opetustarjontaa ja digitaalista koulutusyhteistyötä. (Valtioneuvoston kanslia 2016, 9, 31.) Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoitti korkeakoulutuksen kehittämishankkeita (Kärkihanke 3) syksyjen 2016 ja 2017 erityisavustushauissa. Moniin hankkeisiin liittyi korkeakoulupedagogiikan tietyn osa-alueen kehittäminen. (OKM 2022b.)

Visio 2030 antaa suuntaviivoja korkeakoulutuksen ja tutkimuksen, mutta myös korkeakoulupedagogiikan kehittämiseksi

Lokakuussa 2017 julkaistiin opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyössä korkeakouluyhteisön ja sidosryhmien kanssa työstämä visio korkeakoulutukselle ja tutkimukselle vuonna 2030. Vision taustamuistion mukaan ”Visiossa esitetyt muutokset ja kehittämissuunnat luovat edellytyksiä nostaa korkeakoulujen vaikuttavuutta Suomen ja koko ihmiskunnan hyväksi.” (OKM 2017a; 2017b.) Visio esitetään kuviona (ks. kuvio 3), jossa on kolme tavoitetta korkeakoulujärjestelmälle ja niitä täsmen-täviä tavoitteita, joista osaa voidaan pitää merkittävänä myös korkeakoulupedagogiikan näkökulmasta.

KUVIO 3. Korkeakoulutuksen visio 2030. Ehdotus Suomelle: Suomi 100+ (OKM 2017a)

Vision toimeenpanoa tukeva tiekartta valmisteltiin yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, korkeakoulujen ja sidosryhmien kesken (OKM 2017b). Edellä mainittu ehdotus korkeakoulujen rahoitusmalliksi (OKM 2018) laadittiin osana tiekarttatyöskentelyä.

Vision lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi vuonna 2017 Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjaukset vuosille 2017–2025. Linjaukset käsittelevät kansainvälistymistä laajasti, mutta ne pitävät sisällään myös toimenpide-ehdotuksia. Linjausten mukaan Suomen pieni koko ja resurssitehokkuus edellyttävät kokonaisuutena kilpailukykyistä, laadukasta ja kansainvälistä korkeakoulujärjestelmää. Linjaukset korostavat kansainvälisissä verkostoissa toimimista sekä vuorovaikutusta korkeakouluista, tutkimuslaitoksista, yrityksistä ja julkisista toimijoista koostuvissa alueellisissa innovaatioalustoissa laadun edellytyksenä. Erityisenä vahvuutena korostetaan korkeakoulutusjärjestelmän jo nyt vahvaa työelämäkytköstä. Kansainvälisen yhteistyön nähdään linjauksissa edelleen vahvistavan suomalaisen korkeakoulutuksen laatua. (OKM 2017c; ks. myös Kokko ym. 2020.)

Tiekartta toimeenpanee Visio 2030:n tavoitteita eli tavoitteena maailman paras osaaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö aloitti tammikuussa 2018 työskentelyn korkeakoulujen henkilöstön, opiskelijoiden ja sidosryhmien kanssa vision toimeenpanemiseksi. Vision tavoitteita aikatauluttava ja voimaan saattava tiekartta julkaistiin tammikuussa 2019, ja sen sisältämät valtakunnalliset kehittämisohjelmat kattavat useita vuosia. Tiekartan mukaan kehittämisohjelmia täsmennetään yhdessä korkeakoulujen kanssa. Niiden toteuttaminen vaatii korkeakoulu- ja alakohtaista sekä alueellista kehitystyötä. Visiota toteuttavia tekoja palkitaan vuosittain. (OKM 2019b, 11, 14.) Tiekartan viisi kehittämisohjelmaa ja niiden tavoitteet esitetään kuviona (OKM 2019b, 9; ks. kuvio 4).

Viisi kehittämisohjelmaa, joilla vahva yhteys toisiinsa

KUVIO 4. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen tiekartan viisi kehittämisohjelmaa (OKM 2019b)

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen tiekartassa linjataan kehittämisohjelmien tavoitteista ja käynnistettävästä toiminnasta seuraavaa:

- **Osaavimman työvoiman kotimaaksi:** Korkeakouluopintoihin siirtymisen väyliä monipuolistetaan ja nopeutetaan, ensimmäistä tutkintoa suorittavien aloittajien määrää lisätään, suoritettavien tutkintojen määrää kasvatetaan vuosina 2020–2030 ja opintojen läpäisyä tehostetaan. Opiskelijavalintauudistukset saatetaan loppuun. Tutkintotavoitteita nostetaan aloilla, joissa on sekä koulutus- että työelämäkysyntää. Korkeakoulut kehittävät toimintamalleja uudelleenopetus- ja jatkokoulutustarpeisiin. Jatkuvaa oppimista tuetaan korkeakoulujen ja työpaikkojen välisellä yhteistyöllä. Ulkomaalaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden Suomeen ja suomalaisille työmarkkinoille integroitumista lisätään kehittämällä harjoittelumahdollisuuksia ja tukipalveluita.
- **Uudistuva korkeakoulutus ja digitaalinen palveluympäristö:** Toteutetaan tutkinto-opiskelua ja jatkuvaa oppimista palveleva korkeakoulujen omista ja yhteisistä ratkaisuksista koostuva digitaalisten palveluiden kokonaisuus, joka mahdollistaa opetustarjonnan ja oppimateriaalin hyödyntämisen laajasti eri tilanteissa. Digitaalisesti suoritettavien opintojen ja tutkintojen määrää lisätään. Korkeakoulujen resurssien käyttöä tehostetaan ja opiskelijat hyödyntävät sujuvasti eri korkeakoulujen kurssitarjontaa. Kärkihankerahoitusta saaneet kehittämishankkeet, kuten eAMK, ristiin opiskelun kehittämishanke ja Digicampus, tukevat tavoitetta. Korkeakoulut laativat alakohtaisia ja alojen yhteisiä moduulikonkaisuuksia. Osaamisperustaiset modulaariset opetus suunnitelmat joustavoittavat opintojen suorittamista ja helpottavat työllistymistä edistävän osaamisen arviointia ja tunnustamista.
- **Korkeakouluyhteisön osaamisella maailman parasta oppimista ja oppimisympäristöjä:** Käynnistetään opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama korkeakoulupedagogiikan ja

ohjausosaamisen kehittämisohjelma (2020–2024; Toom & Pyhältö 2020), jolla tuetaan korkeakoulujen kansallista ja kansainvälistä verkostoitumista opetuksen kehittämiseksi. Tutuuttamisessa hyödynnetään vuosina 2017–2018 rahoitettujen korkeakoulutuksen ja opettajankoulutuksen kehittämishankkeiden tuottamia käytäntöjä ja toimintamalleja. Päämääränä on, että opettava henkilöstö on suorittanut korkeakoulupedagogiikan, pedagogisen johtamisen, opintojen ohjauksen ja hyvinvointiosaamisen opintoja. Toteutetaan muita hyvinvointia ja osallisuutta edistäviä toimenpiteitä, kuten palautejärjestelmän kehittäminen, korkeakoulujen kielistrategiat ja ulkomaalaisten opiskelijoiden ohjauspalvelut.

- **Korkeakoulut Suomen parhaiksi työpaikoiksi:** Toteutetaan kansainvälisessä yhteistyössä korkeakoulujohtamisen kehittämisohjelma vuosina 2020–2025, joka vahvistaa korkeakoulujen muutosjohtamista sekä henkilöstön osaamista ja hyvinvointia.
- **Yhteistyö ja avoimuus tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan voimavaraksi:** Julkinen sektori panostaa kohti tutkimus- ja kehittämistoiminnan neljän prosentin bruttokansantuoteosuustavoitetta vuoteen 2030 mennessä. Tuetaan kansainvälisesti houkuttelevien osaamiskeskittymien ja innovaatiototeutusten rakentumista. Lisätään korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä työ- ja elinkeinoelämän yhteistyötä eri hallinnonalojen toimenpiteillä. Vahvistetaan TKI-politiikan yhtenäisyyttä, josta erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, valtionvarainministeriön ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön välistä yhteistyötä. Korkeakoulujen osaamista hyödynnetään yrityksiä tukevien toimenpiteiden ja TKI-toiminnan nopeuttamiseksi. Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan avoimuutta parannetaan yhteisillä toimintatavoilla ja lainsäädännöllä. (OKM 2019b, 14, 16–17, 20–27.)

Kehittämisohjelmat käynnistettiin opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulu-yhteisöjen välisenä yhteistyönä. Korkeakoulut ja sidosryhmät käsitelivät käynnistysvaiheen kokemuksia ja tuloksia alkuvuodesta 2020. Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa ja arvioi tavoitteiden toteutumista korkeakoulujen vuorovaikutteisessa ohjausprosessissa sekä toteuttaa vuonna 2025 väliarvioinnin kehittämisohjelmien etenemisestä ja toimenpiteiden suhteesta asetettuihin tavoitteisiin. (OKM 2019b, 28.) Visio 2030:n tavoitteet johtivat yliopisto- ja ammattikorkeakoululakien muuttamiseen sekä korkeakoulujen rahoitusmallien uudistamiseen. Visiotyön päätavoitteet ovat pääosin mukana myös pääministeri Marinin hallitusohjelmassa. (Kosunen 2021, 38.)

Viiden kehittämisohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä voidaan tarkastella korkeakoulupedagogisesta näkökulmasta. Kasvava opiskelijamäärä ja kansainvälisyys on otettava huomioon opetussuunnitelmissa ja -menetelmissä sekä ohjauksessa. Kansainvälistymistä on katsottava myös aikaisemman osaamisen huomioimisen kannalta. Digitalisaatioon liittyviin toimiin yhdistyvät uudenlaiset pedagogiset käytännöt ja opetusympäristöt sekä digitaalisten laitteiden, ohjelmistojen ja välineiden käyttäminen. Modulaarisuus asettaa oppimisen tavoitteet opintotarjonnan, opetuksen ja ohjauksen keskiöön. Pedagogista osaamista vaaditaan moninaisten opiskelijaryhmien yksilölliseen ja yhteiseen opetukseen ja ohjaukseen. Jatkuvan oppimisen tarjoaminen edellyttää, että henkilöstö opettaa ja ohjaa kasvavia opiskelijaryhmiä ja osaa hyödyntää vertaisryhmiä oppimisen resurssina. Hyvinvointi liittyy korkeakoulupedagogiikkaan niin, että opetuksen, ohjauksen ja arvioinnin on oltava linjakaasti suunniteltua, toteutettua ja johdettua. Tietojohtaminen merkitsee opetuksen systeemistä tutkimusperustaista kehittämistä. Henkilöstön on sitouduttava korkeakoulupedagogisen osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Kun yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen liittyviä kehittämisohjelmien tavoitteita tarkastellaan korkeakoulupedagogisesta näkökulmasta, viitataan henkilöstön

mahdollisuuksiin osallistua yhteisölliseen opetuksen kehittämiseen: opetussuunnitelmatyö, opetusmenetelmät, ohjauksen käytännöt ja palautetiedon hyödyntäminen. (Toom & Pyhältö 2020, 18–23.)

TKI-tiekartta viitoittaa suomalaista tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa

Pääministeri Marinin hallituksen käynnistämä opetus- ja kulttuuriministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteistyössä laatima kansallinen TKI-tiekartta ”Kestävän ja kehittyvän yhteiskunnan ratkaisuja tuottava Suomi” julkaistiin huhtikuussa 2020, jonka jälkeen alkoi sen toimeenpano. Tiekartan koostamiseksi kuultiin TKI-toiminnan sidosryhmiä sekä muita ministeriöitä. Tiekartan taustalla näkyvät koronapandemian yhteiskunnalle ja taloudelle aiheuttama poikkeustilanne sekä vastaaminen ilmastonmuutoksen ja luontokadon kaltaisiin haasteisiin. Tiekartassa on esitelty kolme strategista kehittämiskohdetta: osaaminen, uusi kumppanuusmalli ja innovatiivinen julkinen sektori. (OKM 2020; VN 2020.)

Tiekartassa on kuvailtu toimenpiteitä, joiden tavoitteena on nostaa suomalaisten osaamis- ja koulutustasoa ja tehdä Suomesta nykyistä puoleensavetävämpi kansainvälisille tutkijoille, asiantuntijoille ja TKI-ammattilaisille. Tiekartan mukaan korkeakoulujen tulee laajentaa sisäänottoa, varhentaa opintojen aloitusta ja parantaa korkeakoulutuksen läpäisyä. Koulutuksen tulee olla monialaisesti suunnattua elinkeinoelämän ja yhteiskunnan tarpeisiin. Yliopistot kehittävät tutkijakoulutusta siten, että valmistuneiden osaaminen on nykyistä paremmin hyödynnettävissä. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee tiedekasvatuksen ja -osaamisen toimijoita tiedekeskuksissa ja opettajankoulutuksessa. (VN 2020, 4–6.)

Tiekartan osana on muodostettu kumppanuusmalli, jonka päämääränä on nopeuttaa korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten TKI-yhteistyötä. Se vahvistaa tutkimus- ja innovaatiotoiminnan alueellista, kansallista ja kansainvälistä rahoitusta sekä verkostojen rakentumista ja hyödyntämistä. Digitalisaation ja kestävän kehityksen vaatimisiin muutoksiin koulutetaan osaajia. (VN 2020, 6–10.) Julkisen sektorin innovaatio-ohjelman tavoitteena on julkisen sektorin kehityshaasteiden, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, ratkaiseminen TKI-toiminnan avulla (VN 2020, 11).

Koulutuspoliittinen selonteko sisältää korkeakouluja koskevia toimenpide-ehdotuksia

Koulutus- ja TKI-poliittiset uudistukset on otettu huomioon valtioneuvoston koulutuspoliittisessa selonteossa, jossa esitetään koulutuksen ja tutkimuksen tavoitteet 2040-luvulle. (VN 2021, 7–8.) Selonteko sisältää useita korkeakouluja koskevia toimenpide-ehdotuksia (VN 2021, luku 3.3):

- **Korkeakoulujen aloituspaikkojen lisääminen:** Vuonna 2030 vähintään 50 prosenttia nuorista aikuisista suorittaa korkeakoulututkinnon. Tavoitteen saavuttamiseksi aloituspaikkoja lisätään niille aloille ja alueille, joilla on koulutuskysyntää ja joilta työllistytään hyvin.
- **Opiskelijavalintojen kehittäminen:** Korkeakoulujen valintoja kehitetään kokonaisuutena korkeakoulutukseen siirtymisen nopeuttamiseksi ja korkeakoulutuksen saavutettavuuden parantamiseksi. Korkeakoulut kehittävät todistusvalintaa sekä valintakokeisiin perustuvaa valintaa ja muita väyliä perustuen tutkittuun tietoon.

- **Oppimisen laadun ja geneeristen taitojen kehittäminen:** Korkeakoulut panostavat oppimisen laadun jatkuvaan kehittämiseen ja opiskelijoiden geneeristen taitojen oppimista tuetaan tavoitteellisesti.
- **Kansainvälisten opiskelijoiden ja tutkijoiden lisääminen:** Korkeakoulut lisäävät ulkomaalaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden rekrytointia suomalaisiin korkeakouluihin sekä tukevat integroitumista yhteiskuntaan ja työelämään. Uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä kasvaa kolminkertaiseksi vuoteen 2030 mennessä.
- **Osaamisen viennin edistäminen:** Korkeakoulut lisäävät kansainvälistä yhteistyötä ja koulutuksen, koulutusjärjestelmän ja osaamisen vientiä liiketoimintana.
- **Korkeakoulutuksen saavutettavuuden ja tasa-arvon parantaminen:** Korkeakoulut tukevat erilaisista taustoista tulevien ja aliedustettujen ryhmien korkeakoulutukseen pääsyä ja korkeakouluopintojen suorittamista. Korkeakoulut edistävät opiskelijahyvinvointia ja opintojen ohjausta.
- **Korkeakoulujen toimintamallien ja -rakenteiden uudistaminen:** Vuonna 2030 korkeakouluilla on yhtenäinen ja saavutettava digitaalinen opintotarjonta. Koulutusvastuita, tutkinto-rakenteita ja koulutuspolkuja kehitetään. (VN 2021, 32–38.)

Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelmalla sekä muilla korkeakoulupoliittisilla tavoitteilla kasvatetaan osaavan työvoiman tarjontaa

Koulutuspoliittisen selonteon kanssa samoja teemoja käsittelevän Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman (OKM 2021a) linjauksissa etsitään ratkaisuja, joiden avulla korkeakoulujen koulutuksen ja tutkimuksen kehittäminen voivat vahvistaa Suomen julkista taloutta ja kestävä kasvua. Ohjelmassa valmistellaan vuonna 2021 julkaistun hallituksen kestävyystiekartan mukaisia korkeakouluja koskevia toimenpiteitä. Korkeakoulupedagogiikan kannalta keskeiset ehdotukset ovat:

- **Koulutusperäisen maahanmuuton lisääminen:** Korkeakoulut lisäävät vieraskielisiä koulutusohjelmia kansainvälisesti vetovoimaisille aloille ja laajentavat koulutustarjontaa aloilla, joilla erityisesti tarvitaan osaajia. Suomalaisen korkeakoulutuksen houkuttelevuutta lisätään markkinoimalla sitä kansainvälisesti. Maahanmuuttajataustaisten opinnot tähtäävät Suomeen integroitumiseen. Korkeakoulut kehittävät kieliopintoja ja työelämäkontakteja.
- **Korkeakoulutuksen aikaistaminen ja joustavoittaminen:** Tavoitteena nykyistä aikaisempi korkeakoulututkintoon kouluttautuminen, koulutuspolkujen lyhentymisen ja joustavammat koulutusmuodot, jotka mahdollistavat työelämän ja opintojen yhdistämisen. Korkeakoulut tehostavat laadukasta ohjausta ja uraohjausta.
- **Työvoiman koulutus- ja osaamistason nostaminen:** Korkeakoulut kehittävät jatkuvan oppimisen tarjontaa, lisäävät verkkotarjontaa ja TKI-toimintaa sekä nostavat LUMA-osaamista. Korkeakoulujen välisen yhteistyön mahdollisuuksia hyödynnetään kattavammin. (OKM 2021b, 6, 9–12, 14–18.)

Edellä mainittujen tavoitteiden lisäksi muillakin ajankohtaisilla korkeakoulupoliittisilla tavoitteilla on yhtymäkohtia arvioinnin teemoihin:

- **Joustavat opiskelumahdollisuudet:** Korkeakoulut lisäävät joustavia opiskelumahdollisuuksia sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista, lyhyemmin AHOT (Mikkola & Haltia 2019).

- **Pedagogiikan kehittäminen ja digitalisaatio:** Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista lisäämällä yhteistyötä. Korkeakoulut hyödyntävät digitalisaation tuomia mahdollisuuksia täysimääräisesti. Digitalisaation kehittämiseksi on käynnissä Korkeakoulutuksen Digivisio 2030-hanke (Digivisio 2022).
- **Korkeakoulutuksen kansainvälistyminen:** Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämiseksi vuosina 2017–2025 on tehty 19 linjausta. Yksi näistä on se, että jokaisella korkeakouluopiskelijalla on opinnoissaan osioita, jotka lisäävät kansainvälisyysosaamista. (Kokko ym. 2020.)
- **Jatkuva oppiminen:** Hallitusohjelman mukaisesti korkeakouluja kannustetaan avaamaan koulutustarjontaansa myös muille kuin tutkinto-opiskelijoille ja korkeakouluja kehitetään jatkuvan oppimisen alustana. Jatkuvan oppimisen uudistus painottuu työikäisten osaamisen kehittämiseen ja sen tavoitteena on tukea mielekkäitä työuria ja hyvää työllisyyskehitystä. (OKM 2022c.) Kansallisen strategian taustalla vaikuttaa Euroopan unionin Eurooppa 2020 -strategia, jolla tähdätään varautumaan esimerkiksi talouskriisistä selviämiseen ja väestön ikääntymiseen älykkäällä, kestäväällä ja osallistavalla kasvulla. Keskeisenä konkreettisena toimenä pidetään elinikäistä oppimista ja osaamisen kehittämistä sekä koulutusmahdollisuuksien monipuolistamista (ks. Euroopan unionin neuvosto 2011; Mähönen ym. 2021, 30). Yhtenä kokonaisuutena jatkuvassa oppimisessa ovat pienet osaamiskokonaisuudet, joiden painoarvo eurooppalaisessa keskustelussa on nousemassa.
- **Tohtorikoulutuksen ohjaus:** Yliopistoissa on kasvavassa määrin kiinnitetty huomioita tohtorikoulutuksen kehittämiseen, pääsykriteereiden tiukkenemiseen ja nopeampaan valmistamiseen. Nämä kaikki ovat osaltaan vaatineet yliopistoja kehittämään tohtorikoulutuksen ohjausta sekä opiskelijoiden kiinnittymistä tohtorikoulutukseen. (Pyhältö, Tikkanen & Anttila ym. 2021.)

Digivisio 2030:n keskiössä on digitaalisen pedagogiikan kehittäminen

Korkeakoulujen Digivisio 2030 on Suomen 38 korkeakoulun yhteinen hanke, jonka päämääränä on uudistaa korkeakoulutusta digitalisaation avulla. Tavoitteena on taata joustavan oppimisen mahdollisuudet jokaiselle riippumatta ajasta, paikasta ja asemasta. Tutkinto-opiskelijat, jatkuvan oppimisen opiskelijat ja ilman opiskelupaikkaa vailla olevat voivat hyödyntää eri korkeakoulujen opetustarjontaa. Digivision taustalla on hallituksen tavoite nostaa suomalaisten osaamistasoa ja parantaa työllistymistä muuttuvassa maailmassa. Hanke kehittää korkeakoulujen välistä yhteistyötä sekä vuorovaikutusta yritysten ja yhteiskunnan kanssa sekä houkuttelee kansainvälisiä opiskelijoita Suomeen. Vuonna 2021 opetus- ja kulttuuriministeriö rahoitti Digivisio-hanketta 20 miljoonan euron erityisavustuksella. Sen lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi sille korkeakoulujen strategiarahoituksesta 17,8 miljoonaa euroa vuosille 2021–2024. Suomen kestävän kasvun ohjelman osana hankkeelle osoitettiin vielä 6 miljoonaa euroa lisää vuoteen 2024 asti. (OKM 2021c; Digivisio 2022.)

Digivision keskiössä on digitaalisen pedagogiikan kehittäminen ja oppijoiden hyvinvoinnin tukeminen, mikä vaatii uudenlaista osaamista niin opettajilta, ohjaajilta kuin koulutuksen suunnittelijoiltakin. Osana hanketta perustetaan tukisivusto, joka avustaa korkeakouluopettajia digipedagogisten taitojen edistämisessä. (Digivisio 2022.) Digivisio 2030 -hankkeen tavoitteena on, että suurin osa

korkeakoulujen henkilöstöstä kehittää osaamistaan korkeakoulupedagogiikan, pedagogisen johtamisen, opintojen ohjauksen ja hyvinvointiosaamisen alueilla (Kosunen 2021, 41).

Korkeakoulujen tasa-arvosuunnitelmissa ja saavutettavuussuunnitelmassa esitetään korkeakoulupedagogiikan kannalta keskeisiä tavoitteita ja toimenpiteitä

Keväällä 2020 korkeakouluilta pyydytyissä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa kuvattiin, miten niiden avulla edistetään henkilöstön ja opiskelijoiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisemassa selvityksessä (Tanhua 2020) arvioitiin suunnitelmia ja havaittiin, että niiden taso oli vaihteleva eikä suurin osa niistä täyttänyt kaikilta osin tasa-arvolain (VN 609/1986) vaatimuksia. Yhdenvertaisuuslain (VN 1325/2014) vaatimukset näkyivät suunnitelmissa kattavammin kuin tasa-arvolain vaatimukset, mutta molempien suhteen toivottiin enemmän konkreettisia toimenpiteitä yleisen tason periaatteiden ohelle. Selvityksessä annettiin useita esimerkkejä hyvistä kehittämisideoista ja -käytännöistä. (Tanhua 2020, 11–12, 22–23, 26.) Selvityksen tuloksia hyödynnettiin vuosia 2021–2024 koskevissa tulossopimusneuvotteluissa, joita opetus- ja kulttuuriministeriö kävi korkeakoulujen kanssa keväällä 2020. Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti vuotta myöhemmin selvityshankkeen korkeakoulujen opetus- ja tutkimushenkilöstön tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja moninaisuuden edistämiseksi, mikä valmistunee kesäkuussa 2022. (Kosunen 2021, 16, 96.)

Tasa-arvolain mukaan korkeakoulujen tasa-arvosuunnitelmissa täytyy tarkastella tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta opiskelijoiden näkökulmasta huomioiden etenkin oppilas- ja opiskelijavalinnat, opetuksen järjestäminen, oppimiserot ja opintosuoritusten arviointi sekä seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä. Eri korkeakoulujen tasa-arvosuunnitelmissa esitettiin korkeakoulupedagogiikan kannalta keskeisiä tavoitteita ja toimenpiteitä. Näitä olivat opetuksen kehittäminen niin, että tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tulevat osaksi opetussisältöjä. Lisäksi painotettiin opetushenkilöstön pedagogista koulutusta, mikä liittyy erityisesti rakentavan palautteen antamiseen ja vastaanottamiseen. Tasa-arvosuunnitelmissa huomioitiin myös tasa-arvon ja yhdenvertaisuus sekä niiden johtaminen sekä opettajien ryhmissä tarjoamia ohjaus- ja tukipalvelut esteettömään opintojen etenemiseen. Opetuksen pedagogisen laadun ja monipuolisten opetus- ja arviointimuotojen todettiin tukevan erilaisia oppijoita. (Tanhua 2020, 44, 46–47.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön valmistelemissa, Marinin hallitusohjelman mukaisessa korkeakoulutuksen ja korkeakoulun saavutettavuussuunnitelmassa on esitetty yhteensä 38 kehittämiskohdetta, joista osa liittyy suoraan korkeakoulupedagogiikkaan. Yhtenä kehittämistavoitteena on, että korkeakouluyhteisössä toimivien saavutettavuusosaamista kehitetään suunnitelmallisesti ja henkilöstöä tulee järjestelmällisesti kouluttaa, ohjata ja tukea saavutettavuuden toteuttamiseksi ja edistämiseksi. Muissa suunnitelman tavoitteissa huomioidaan muun muassa henkilöstön osaamisen kehittäminen koskien kohtuullisten mukautusten ja yksilöllisten järjestelyjen toteuttamista sekä maahanmuuttotaustaisten ja muiden aliedustettujen ryhmien työharjoitteluohjaamista. (Kosunen 2021, 197, 199, 201.)

2.2 Korkeakoulupedagogiikan kehitys Suomessa

Opetuksen kehittämiseen on Suomen korkeakoululaitoksen historiassa kiinnitetty huomiota ainakin 1700-luvulta lähtien. Alkuvaiheen pohdinnat liittyivät enimmäkseen opetuksen sisältöihin, mutta viimeistään Snellmanin kriittinen kirjoitus akateemisesta opiskelusta vuodelta 1840 suuntasi huomion opetusmenetelmiin (Snellman 2000, 453; Karjalainen 2004, 191). Seuraavassa on kuvattu korkeakoulupedagogiikan kehitystä Suomessa pääasiassa arviointiryhmän jäsenten kokemusten pohjalta.

Korkeakouluopetuksen kehittämisen tärkeä vaihe ajoittuu 1970-luvun FYTT-tutkinno uudistukseen, jolloin samaan aikaan toteutettavan laajan tutkintorakenteen muutoksen rinnalle opetusministeriö asetti toimikunnan laatimaan ehdotuksen korkeakouluopettajien pedagogisen perus- ja täydennyskoulutuksen järjestämisestä. Toimikunta sai mietintönsä valmiiksi huhtikuussa 1979. (Komiteamietintö 1979.) Toimikunta ymmärsi tehtävänsä laajasti ja sisällytti siihen myös opetustyön arvostukseen, opettajien urakehitykseen ja korkeakoulupedagogiseen tutkimukseen liittyviä suosituksia. Toimikunta arvioi työnsä taustaksi kyselyiden avulla korkeakoulupedagogisen koulutuksen tilanteen silloisissa korkeakouluissa. Toimikunnan työtä voi pitää ensimmäisenä koko korkeakoulukentän kattavana korkeakouluopetuksen kehittämisen tilan arviointina Suomessa. Toimikunta kiteytti, että Suomessa järjestetty korkeakoulupedagoginen koulutus on ollut melko vähäistä ja sattumanvaraista eri yliopistoissa. (Komiteamietintö 1979, 86–87; Karjalainen 2004, 192.)

1990-luvulla korkeakouluopetuksen kehittäminen sekä korkeakouluopettajien pedagoginen koulutus alkoivat lisääntyä eri korkeakouluissa. Ensimmäinen julkaistu opetuksen kehittämisen toimenpideohjelma lienee tehty Helsingin yliopistossa 1990-luvun alussa. (Karjalainen 2014, 193–195.) Ammattikorkeakoulujen perustamisen jälkeen kehitettiin *ammattikorkeakoulupedagogiikka*-käsite. Ammattikorkeakoulupedagogiikan ytimeksi muodostui hybridi, joka koostui opetus-, ohjaus- ja TKI-työstä (vrt. Ekola 1992; Friman ym. 2022; Kotila 2003; Kotila & Mäki 2012). Ammattikorkeakoulujen kolme tehtävää eli opetus, TKI-toiminta ja aluekehitystyö yhdistyvät ammattikorkeakoulun pedagogisessa toiminnassa. Opetuksessa ja ohjauksessa korostetaan työelämäläheisyyttä. Pedagogiikkaa on leimannut koko ammattikorkeakoulujen olemassaoloajan tasapainoilu sisällöllisen osaamisen, pedagogisen osaamisen, hyvän opettajan ominaisuuksien ja ammattikorkeakouluun kohdistuvien yhteiskunnallisten haasteiden välillä. (Mäki 2019; Rauhala ym. 2022.) Pohjan ammattikorkeakoulupedagogiikkaan liittyvälle TKI-toiminnalle loivat 1990-luvulla käynnistyneet ammattikorkeakouluopettajien tieteelliset jatko-opinnot. Usea opettaja aloitti liseniaatti- ja tohtoriopinnot eri yliopistoissa tavoitteenaan pätevyitä yliopettajan tehtäviin. Väitöstutkimusten teemat painottuvat oppimiseen, opetustyöhön ja opetussuunnitelmien kehittämiseen ja arvioimiseen. (Friman ym. 2022.)

Yliopistoissa oli jo pitkään käytetty käsitettä *yliopistopedagogiikka*, joka korostaa yliopisto-opetuksen liittymistä uutta tietoa tuottavaan tutkimukseen (esim. Lindblom-Yläne & Nevgi 2009). Nevgin ja Lindblom-Ylänteen mukaan siihen sisältyy yliopiston opiskelijoiden ohjaaminen ja myös kasvattaminen täysivaltaisiksi oman tieteenalansa asiantuntijoiksi ja tutkijoiksi (Nevgi & Lindblom-Yläne 2003). Yliopistopedagogiikka sisältää sekä perusopiskelijoiden että jatko-opiskelijoiden oppimisen tukitoimien suunnittelun, toteuttamisen, arvioinnin ja tutkimisen prosessit. Oppimisen tukitoimista tärkeimpiä ovat vastuullinen opetus ja huolellinen ohjaus. (Karjalainen 2014, 189.)

Ammattikorkeakoulu- ja yliopistopedagogiikkakäsitteiden rinnalla tai kattokäsitteenä on käytetty *korkeakoulupedagogiikan* käsitettä. Yliopistopedagogiikka, ammattikorkeakoulupedagogiikka ja korkeakoulupedagogiikka -käsitteiden käyttöä leimaavat koulutuspoliittiset argumentit, korkeakoulujen tehtävien määrittelyt sekä tavoite löytää yhteisiä kiinnostuksen kohteita korkea-asteen pedagogisen toiminnan kehittämiseen. Korkeakoulupedagogiikka on yliopistopedagogiikkaa ja ammattikorkeakoulupedagogiikkaa yhdistävä yläkäsite, joka mahdollistaa erilaiset profiloitumiset mutta yhteiset kiinnostuksen kohteet.

Ammattikorkeakoulujen opetushenkilöstön pedagogisesta koulutuksesta huolehtivat pääasiassa ammatilliset opettajakorkeakoulut. Yliopistoissa tutkimusperustaista opettajien pedagogista koulutusta järjestivät opettajankoulutuslaitokset kasvatustieteellisissä tiedekunnissa, erityiset yliopistopedagogiikkaan keskittyneet tutkimus- ja kehittämiskeskukset tai henkilöstökoulutuksesta vastaavat yksiköt (ks. myös liitteet 1 ja 2). Ensimmäiseksi pedagogisen tuen yksiköt perustettiin Helsingin ja Oulun yliopistoihin lukuvuoden 1994–1995 aikana. Tämän jälkeen kehitys eteni nopeasti ja 2000-luvun puoliväliin mennessä jokseenkin kaikki yliopistot olivat perustaneet opetuksen kehittämisen palveluita tarjoavan yksikön. (Karjalainen 2004, 203.)

Yliopistojen ja myöhemmin ammattikorkeakoulujen välinen yhteistyö korkeakoulupedagogiikassa alkoi lisääntyä 1990-luvulla. Merkittävä myötävaikuttaja tähän oli korkeakouluopetuksen kehittäjien valtakunnallisen verkoston Peda-forumin perustaminen keväällä 1994 yliopisto-opetuksen ja oppimisen kehittämiseksi (Nevgi 2019). Peda-forumiin liittyivät kaikki sen aikaiset yliopistot. Osa ammattikorkeakouluista liittyi myöhemmin verkostoon mukaan. Verkostossa jaettiin hyviä käytäntöjä ja ideoitiin yhteisiä kehittämishankkeita, järjestettiin vuosittain Peda-forum-päiviä sekä perustettiin yliopisto-opetuksen kehittämisestä kiinnostuneille yhteinen sähköpostilista. Verkoston liittyessä kansainväliseen kattojärjestöön (ICED) yliopistopedagoginen yhteistyö kansainvälistyi. (Karjalainen 2004, 201.)

1990-luvulla korkeakoulupedagogiselle kehittämiselle oli tyypillistä eteneminen opetusministeriön rahoittamien valtakunnallisten opetuksen kehittämisen hankkeiden avulla. Esimerkkejä hankkeissa aloitetusta kehittämistyöstä ovat yliopistoissa opettajatuutoroinnin, opetuksen meritointijärjestelmien ja opetusportfolioiden käyttöönotto. Bolognan prosessin myötä kaksivaiheisten tutkintojen uudistuksen tueksi 2000-luvun vaihteessa käynnistetyt W5W-hankkeet (valmiiksi viidessä vuodessa) auttoivat yliopistoja opetussuunnitelmatyön ja opintojen mitoituksen kehittämisessä. (Karjalainen 2004, 208.)

Korkeakoulupedagoginen tutkimus laajeni Suomessa ja kansainvälisesti 1990-luvulla. Peda-Forum-verkosto on julkaissut vuodesta 1994 lähtien Peda-Forum – Yliopistopedagoginen aikakausjulkaisu -lehteä, joka alkoi vuonna 2008 julkaista myös tieteellisiä vertaisarvioituja artikkeleita. Vuodesta 2012 lähtien lehden nimi on ollut Yliopistopedagogiikka. Tutkimustoiminnan vahvistamiseksi 1990-luvulla ja 2000-luvun alkupuolella useisiin yliopistoihin perustettiin korkeakoulu- tai yliopistopedagogiikan professuureja sekä tutkimus- ja kehittämysyksiköitä ja -keskuksia. (Karjalainen 2014, 201–202.)

2000-luvun puoliväliin mennessä jokseenkin kaikki yliopistot olivat perustaneet opetuksen kehittämisen palveluita tarjoavan yksikön (Karjalainen 2004, 203). Tukipalveluiden kehittäminen tarkoitti

korkeakoulupedagogisen kehittämisen vastuiden ja toimenpiteiden aikaisempaa pysyvämpää organisoitumista. Organisoituminen merkitsi myös mahdollisuutta opetuksen kehittämisen tehtävien monipuolistumiseen ja kohdennettuun resurssointiin. Osaan yliopistoista perustettiin uusi ammatinimike, opetuksen kehittämisspäällikkö, jotka myöhemmin osittain lakkautettiin tai muutettiin muun nimikkeisiksi. (Karjalainen 2014, 204.) Vuonna 2008 laaditussa selvityksessä 15 yliopistolta saatiin kuvauksia opetuksen kehittämissyksikön roolista ja tehtävästä osana yliopiston strategista ja operatiivista toimintaa (Mönkkönen 2008). Ammattikorkeakouluissa käynnistyi 2000-luvulla pedagoginen profiloituminen. Useat ammattikorkeakoulut kehittivät omia pedagogisia toimintamallejaan. Valitulla toimintamallilla haluttiin osoittaa myös ammattikorkeakoulun pedagogista toimintakulttuuria.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen lainsäädäntö muuttui 2010-luvun alussa. Ammattikorkeakoulujen hallinnollinen organisoituminen osakeyhtiöiksi ja yliopistojen muuttuminen julkisoikeudelliseksi laitoksiksi tai säätiömuotoisiksi toimijoiksi yhdistyneenä tulosperusteiseen rahoitusmalliin on antanut mahdollisuuksia pedagogisen kehittämisen vahvistamiseen osana strategista työkaluvalikoimaa lisääntyvän kilpailun toimintaympäristössä. Korkeakouluissa on siirretty korkeakoulupedagogista viestintää avoimilta ulkoisilta sivuilta korkeakouluyhteisölle tarkoitettuihin intranetteihin, mikä voi kertoa strategisen ajattelun tai viestintäajattelun muutoksesta (Karjalainen & Sippola 2014). Ammattikorkeakouluissa opetushenkilöstön pedagogisen pätevyyden vaatimus poistettiin asetuksesta. Vapausasteiden kasvaessa pedagogisen johtamisen merkitys korostuu korkeakouluyhteisön pedagogisen ymmärryksen ja osaamisen kehittämisessä.

2010-luvun loppupuolella Sipilän hallitusohjelmassa korostettiin korkeakoulutuksesta valmistuneiden nopeaa siirtymistä työelämään. Tavoitteiden edistämiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti niin sanotun kärkihankeohjelman, jota rahoitettiin 65 miljoonalla eurolla (ks. luku 2.1). Ohjelman tavoitteena oli kannustaa korkeakouluja toteuttamaan laajoja, myös korkeakoulusektoreiden välisiä yhteishankkeita. Vuosien 2017–2022 toteutetuista hankkeista suuri osa liittyi suoraan tai välillisesti korkeakoulupedagogiikan kehittämiseen. Kärkihankkeiden toteuttaminen on osoitus siitä, että korkeakoulupedagogisessa kehittämisessä on vallalla hankeperustainen kehittäminen (ks. esim. Brunila 2009; Hansen ym. 2021) ja sen osuus korkeakoulupedagogisessa kehittämisessä on vahvaa. Korkeakoulutuksen kärkihankkeiden arviointiin on perustettu oma arviointihanke rinnakkaisena tämän arvioinnin kanssa.

2.3 Arvioinnin teeman kannalta keskeisimmät arvioinnit ja selvitykset

Korkeakoulupedagogiikkaa on selvitetty monissa erilaisissa arvioinneissa ja selvityksissä ennen tätä arviointia. Korkeakoulupedagogiikka on keskiössä lähes kaikissa koulutuksen kehittämistä koskevissa arvioinneissa ja selvityksissä, joista tässä luvussa käsitellään korkeakoulutuksen koulutusala-arviointien lisäksi muutamia uusimpia (Toom & Pyhältö 2020; Kärkkäinen ym. 2021; Tynjälä ym. 2021).

Kotila (2020) tarkastelee artikkelissaan korkeakoulututkimuksen, korkeakoulupedagogiikan ja korkeakoulupolitiikan rajapintoja ammattikorkeakoulujen kannalta 1990-luvun alusta 2020-luvulle. Kotila toteaa, että korkeakoulupedagogiikan suunta on tuuliajolla, sillä hän näkee, että sen edustajat

ovat linnoittautuneet omiin lokeroihinsa. Yliopistopedagogiikan toimijat eivät tunne ammattikorkeakoulupedagogista keskustelua eikä ammattikorkeakoulupedagogeilla ole käsitystä yliopistojen pedagogisesta keskustelusta. (Kotila 2020.)

Kestävää korkeakoulutusta ja opiskelijoiden oppimista rakentamassa

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman korkeakoulupedagogiikan ja ohjausosaamisen kehittämisohjelman taustaksi tilatussa raportissa Toom ja Pyhäلتö (2020) analysoivat korkeakoulupedagogiikan kannalta keskeistä kansainvälistä ja kansallista tutkimusta. He jakavat korkeakoulupedagogisen osaamisen ja sen kehittämisen neljään osa-alueeseen: oppimis- ja opetusosaamiseen, hyvinvointiosaamiseen, kehittämisosaamiseen ja johtamisosaamiseen. Osaamisalueet tulee huomioida korkeakoulun, tiedekunnan tai vastaavan ja koulutusohjelmien sekä opetusvuorovaikutuksen tasolla. Korkeakoulupedagogista kehittämistä tehdään korkeakouluissa eri tavoin hankkeissa, kehittämis- ja projektiryhmissä, pedagogisessa koulutuksessa ja kursseilla sekä opetuspalkintojen ja opetuksessa ansioitumisen tunnustamisen avulla. Toom ja Pyhäلتö toteavat, että kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuuden lisäämiseksi niiden tulisi olla sidoksissa toisiinsa systemisesti, jotta ne eivät jää yksittäisiksi toiminnoiksi. (Toom & Pyhäلتö 2020, 9, 26, 37–38.)

Toom ja Pyhäلتö käsittävät oppimis- ja opetusosaamiseen kuuluvan opetussuunnitelmien ja opetuksen yhtenäisyyden, oppimislähtöisen opetuksen, osallistavat ja yhteisölliset opetuskäytännöt, sopivan haasteelliset ja autenttiset tehtävät, pitkäkestoiset työprosessit, opintojen monitieteisen ja -alaisen yhteistyön, digitaalisten teknologioiden asianmukaisen käyttämisen sekä monipuoliset palaute- ja arviointikäytännöt. Tasokas opetus ja oppiminen edellyttävät tutkimusten mukaan opettajien pedagogista koulutusta ja ymmärrystä siitä, että opetus ja oppiminen ovat vastavuoroisia prosesseja. Lisäksi henkilöstön on osattava huomioida opetuksessa opiskelijoiden moninaiset taustat ja muuttuvat tarpeet sekä tunnistettava, mitkä tekijät säätelevät oppimista. (Toom & Pyhäلتö 2020, 26–27.)

Toom ja Pyhäلتö viittaavat hyvinvointiosaamisella pedagogisiin keinoihin, joilla hyvinvointia on mahdollista lisätä. Hyvinvointiosaamisen lisäämisessä ovat avuksi opetuksen tavoitteisuus, merkityksellisyys ja mielekkyys sekä vahvuuksien tunnistaminen. Korkeakouluissa opiskelevat ja opettavat tulevat kuormitetuksi suuren työmäärän ja vähäisen tuen takia. Opiskelijat ja henkilökunta saattavat kokea, ettei opinnoilla tai työllä ole merkitystä ja kohdata samanaikaisesti haasteita eri elämänalueilla. Yhteisöön kuulumisen sekä arvostuksen ja luottamuksen kokeminen vahvistavat opiskelijahyvinvointia kuten myös toimivat sosiaaliset suhteet ja tiedollisen, emotionaalisen ja instrumentaalisen tuen tarjoaminen. (Toom & Pyhäلتö 2020, 29–30.)

Kehittämisosaamisen kannalta keskeistä on kehittämisen strategia eli yhtenäiset keinot, joiden avulla tavoitteet saavutetaan. Pedagogisen kehittämisen onnistumiseen vaikuttavat aika-, raha- ja henkilöstöresurssit. Rakenteiden on oltava linjassa tavoitteiden ja kehittämistavan kanssa. Eri toimijaryhmien aktiivinen osallistuminen ja yhteistyö edesauttavat suunnittelua ja pysyvien muutosten aikaansaamista. Organisaatiokulttuuri, jossa painotetaan opettajien autonomiaa ja toimijuutta sekä tarjotaan mahdollisuuksia oman osaamisen kehittämiseen, lisää opettajien sitoutumista pedagogisen kehittämistyöhön. (Toom & Pyhäلتö 2020, 32–33.)

Toom ja Pyhältö viittaavat johtamisosaamisella siihen, että pedagogiseen johtamiseen kuuluu visio, strategia ja toimeenpanosuunnitelma. Systeminen ote, joka huomioi korkeakoulujärjestelmän eri tasot, sekä johtajuuden jakaminen parantavat yhteisöllisyyttä ja luottamusta. Mahdollisuuksien tarjoaminen osaamisen jatkuvaan kehittämiseen on tärkeä osa pedagogista johtamista. Olennaista on myös korkeakouluyhteisön monipuolisen asiantuntijuuden hyödyntäminen. (Toom & Pyhältö 2020, 34–35.)

Pedagogisessa johtamisessa on keskeistä ymmärrys korkeakoulupedagogiikasta. Se näkyy opiskelijälähtöisenä otteena opetus- ja ohjaukulttuurissa, rakenteellisissa opintoja edistävissä ratkaisuissa, tilakysymyksissä, opettajayhteisön asenteissa ja osaamisessa, tutkimus- ja kehittämistoiminnan ytimessä sekä työelämälaheisessä työskentelyssä. Pedagogisella johtamisella mahdollistetaan yhteisen ymmärryksen saavuttaminen korkeakoulupedagogisessa työssä. (Mäki 2022; af Ursin 2012.)

Korkeakouluopettajien osaamisen keskeiset teemat

Kärkkäinen, Jääskelä, Tynjälä ja Saarinen (2021) identifioivat tutkimuskirjallisuudesta sekä koulutuspoliittisista ja strategisista asiakirjoissa yhdeksän teemaa, joiden katsotaan olevan tärkeitä korkeakouluopettajien osaamisessa ja jotka monelta osin sisältyvät yllä kuvattuihin neljään osaamisalueeseen (Kärkkäinen ym. 2021, 13):

1. Vastuullinen ja vaikuttava asiantuntijuus ja sen kehittäminen
2. Monipuoliset ja muuttuvat oppimisympäristöt ja niiden integrointi, kuten digitaaliset oppimisympäristöt ja työelämä
3. Oppimisteoriat sekä oppijälhtöinen opetus, ohjaus ja arviointi
4. Opiskelijoiden ja opettajien hyvinvointi
5. Yhteistyö, verkostoituminen ja vertaistyöskentely
6. Kansainvälisyys ja kulttuurienvälisyys
7. Pedagoginen johtaminen (esim. systemaattisuus, osallistaminen)
8. Opetussuunnitelmatyö, opetuksen suunnittelu ja kehittäminen
9. Globaalit, yhteiskunnalliset ja työelämän tarpeet.

Kärkkäinen ym. (2021) analysoivat teemojen toteutumista Jyväskylän yliopiston henkilöstön pedagogisten koulutusten sisällöissä, tavoitteissa ja toteutuksessa. Koulutuskokonaisuuksien kuvausten ja itsearviointien lisäksi tutkimusryhmä arvioi vahvuuksia ja kehittämiskohteita haastatteleamalla kouluttajia ja koulutuksiin osallistuvia.

Kärkkäisen ym. (2021) keskeisenä loppupäätelmänä oli, että yliopistopedagogisten koulutusten sisältöjä ja osittain myös toimintatapoja tulisi monipuolistaa. Uudistuksen toteuttaminen vaatisi Jyväskylän yliopiston yliopistopedagogisen kokonaisrakenteen uudistamisen: temaattinen moduulirakenne hyödyttäisi moninaista osallistujajoukkoa ja mahdollistaisi tiettyjen pääsisältöjen perinpohjaisemman käsittelemisen. Lisäksi moduulirakenne kietoutuu yliopiston strategiaan linjauksiin, joiden tavoitteena on lisätä koulutusten modulaarisuutta. Eri opintojaksojen vakiintuneiden toimintatapojen säilyttämisen ohella tulisi kehittää uusia toimintatapoja vastaamaan nykyistä paremmin

yliopisto-opettajien työn todellisuutta. Yhteenvedossa todetaan, että yliopistopedagogisten koulutusten toteuttamiseen ja vaikuttavuuteen liittyvät jännitteet tulisi huomioida, jotta vahvistetaan opettajien toimijuutta niin yksilöllisellä kuin yhteisöllisellä tasolla. Lisäksi esitetään, että pedagogisen koulutuksen kehittämisessä voitaisiin ottaa entistä vahvemmin huomioon ajankohtainen tutkimustieto ja yliopiston strategiset linjaukset, jotta koulutukset olisi mahdollista kytkeä muun muassa koulutuksen kehittämisohjelmaan, kehittämishankkeisiin, opetusta koskeviin linjauksiin ja laadukkaan ohjauksen periaatteisiin. Niin ikään tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet kehittää pedagogista osaamista tulisi huomioida aiempaa kattavammin. (Kärkkäinen ym. 2021, 4, 9, 39, 50.)

Heikkinen ja Kukkonen (2019) kirjoittavat laajasta, yhteiskunnallista ja ekologista vastuuta kantavasta näkemyksestä osaamisesta ja tutkimuksesta. Tämä vaikuttaa korkeakoulupedagogiikan sisältöihin ja toteutukseen. Heidän mukaansa käsitykset osaamisesta, tutkimuksesta ja yhteiskunnallisesta tehtävästä ovat keskiössä laajemman tulkinnan muovautumisessa. Osaamisen tulee olla dynaamista, tutkimuksen tulee sisältää käytäntöteoreettiset ja -kriittiset lähestymistavat sekä yhteiskunnallisen tehtävän tulee olla maailmanlaajuisesti verkostoitunut. (Heikkinen & Kukkonen 2019.)

Heikkinen ja Kukkonen (2019) asettavat uusia haasteita korkeakoulupedagogiikalle, sillä heidän mukaansa pedagogisen toiminnan tulee rakentua ekososiaalista sivistystä edistävään asiantuntijuteen. Kestävän korkeakoulupedagogisen toiminnan tulisi keskittyä ekososiaalisen osaamisen kehittämiseen ja mahdollistamiseen korkeakouluyhteisössä, korkeakoulun opetuksessa ja verkostoyhteistyössä toimintaympäristön kanssa.

Korkeakoulupedagoginen kehittäminen on mukana koulutusala-arvioinneissa

Karvin vuosina 2019–2022 toteutetuissa koulutusala-arvioinneissa arvioitiin sitä, miten koulutustarjonnan kehittäminen vaikuttaa henkilöstön osaamisen kehittämiseen tutkinto-ohjelmissa. Myös myöhemmin toteutetuissa Karvin koulutusala-arvioinneissa pedagoginen kehittäminen on ollut yhtenä osa-alueena. Myös korkeakoulujen auditoinneissa korkeakoulupedagogiseen koulutukseen ja sen tarjontaan otetaan kantaa (esim. Hentilä ym. 2021; Määttä ym. 2022), sillä osaamisen kehittämisen mahdollisuudet ovat osa auditointikriteeristöä (Karvi 2019).

Lääketieteen peruskoulutuksen arvioinnissa (Mäkelä ym. 2018) keskeiseksi kehittämissuositukseksi nostettiin opetuksen tason arvostuksen nostaminen sekä lääketieteellisen opetuksen urapolkujen luominen. Arvioinnissa suositeltiin lääketieteen koulutuksen kehittämissuositusten perustamista lääketieteellisten tiedekuntien yhteyteen. Lääketieteen koulutuksen kehittämissuositukset voisivat tukea pedagogisen koulutuksen järjestelmällistä tarjoamista kaikille, jotka opettavat lääketieteen opiskelijoita. (Mäkelä ym. 2018, 6.)

Humanistisen alan arvioinnissa (Pyykkö ym. 2020) henkilökunnan osaamisen kehittämisessä korostui korkeakoulupedagoginen koulutus, jonka koettiin tukevan koulutustarjonnan kehittämistä. Tutkinto-ohjelmien vastaajat kokivat opetusmenetelmien monimuotoistumisen velvoittavan tutkinto-ohjelmien henkilökuntaa osallistumaan korkeakoulupedagogisiin koulutuksiin ja kehittämään omaa osaamistaan. Lisäksi henkilökunta toi esille kansainvälisiin verkostoihin ja tapahtumiin osallistumisen sekä henkilöstön kehittämispäivät osaamisen kehittämisen välineinä. Yliopistoissa henkilökunta

kehitti osaamistaan myös tutkimusta kehittämällä. Hyvänä esimerkkinä arvioinnissa pedagogisesta kehittämisestä tuotiin esille Turun yliopiston UNIPS-opinnot. (Pyykkö ym. 2020, 97–99.)

Kauppatieteiden ja liiketalouden arvioinnissa (Wallenius ym. 2020) todettiin, että yliopistoissa on henkilöstön kehittämiseen systemaattisemmat menettelytavat kuin ammattikorkeakouluissa. Yliopistoissa korostettiin pedagogisen osaamisen kehittämistä, mutta ammattikorkeakoulun vastaajista asian nosti esille vain alle kolmannes. Yliopistoissa keskeisenä pidettiin verkko-opetustaitojen kehittämistä. Samoin kuin humanistisella alalla, vastauksissa korostettiin osaamisen kehittämistä tutkimuksen kautta. Hyvänä esimerkkinä arvioinnissa tuotiin esiin Åbo Akademin kauppatieteen alan pedagoginen kehittäminen. (Wallenius ym. 2020, 89–93.)

Tekniikan alan arvioinnissa (Pirttilä ym. 2020) koulutustarjonnan kehittäminen vaikutti henkilöstön osaamisen kehittämiseen pedagogisen koulutuksen tai osaamisen kehittämisen avulla, erityisten taitojen kehittämisenä, kuten monikulttuurisuusosaamisen, verkkopedagogiikan ja digitalisaation kehittämisenä, rekrytointien kautta, osaamisen kehittämisenä TKI-toiminnan avulla sekä kehityskeskusteluissa. Arvioinnissa tunnistettiin myös tutkinto-ohjelmia, joissa oli puutteita kehittämismahdollisuuksissa. (Pirttilä ym. 2020.)

Yhteiskuntatieteellisen alan arvioinnissa (Seppälä ym. 2020) tutkinto-ohjelmien edustajat halusivat lisätä digitaalisten oppimisympäristöjen ja korkeakoulupedagogiikan kehityksen merkitystä tutkimuksissa. Muuten arvioinnissa todetaan, että on vaikeaa muodostaa kokonaiskuvaa henkilöstön osaamisen kehittämisen tilasta suhteessa koulutustarjonnan kehittämiseen. Vastaajat painottivat kuitenkin pedagogisten ja digitaalisten taitojen merkitystä sekä oppimisympäristöjen ja oppimis- ja opetusmenetelmien kehittämistä. (Seppälä ym. 2020, 71–73.)

Sosiaali- ja terveysalan arvioinnissa (Konkola ym. 2021) henkilöstön osaamista kehitettiin tutkinto-ohjelmissa niin, että henkilökunnalle tarjotaan digitaalista osaamista kehittävää koulutusta ja opettajia kannustetaan yhteistyöhön kollegoiden kanssa sekä yhteisopettamiseen. Sosiaali- ja terveysalan arvioinnin mukaan opettajilta myös vaaditaan pedagogista koulutusta, missä näkyi arvioinnin rajaus niin, että 82 prosenttia tutkinto-ohjelmista oli ammattikorkeakouluista. Arvioinnin mukaan tutkinto-ohjelmien edustajat osallistuivat myös kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin. (Konkola ym. 2021, 66.)

Oikeustieteellisen koulutusala-arvioinnissa (Mähönen ym. 2021) koulutuksen kehittäminen vaikutti henkilöstön osaamisen kehittämiseen eniten muulla tavoin kuin työnantajan tarjoamalla koulutuksella. Oikeustieteen alalla ei ole yhteisiä pedagogisia linjauksia. Korkeakoulupedagogista ja digitaalista osaamista kehittävää koulutusta on kuitenkin saatavilla ja opettajat osallistuvat siihen aktiivisesti. (Mähönen ym. 2021, 60, 70–74.)

Kandipalautteissa ja maistereiden uraseurannassa myös korkeakoulupedagogisia aiheita

Vuosina 2018–2020 kerätyn kandipalautteen aineiston yhteenvetojen (Tynjälä ym. 2021) mukaan opiskelijat olivat melko tyytyväisiä koulutukseen ja opetukseen mutta vähemmän tyytyväisiä opintojen selkeyteen sekä ohjaukseen, tukeen ja palautteeseen. Viimeksi mainittuihin koronapandemian vaikutus heijastui vuoden 2020 lopussa tyytyväisyyden kokemuksen hienoisena

vähenevän, mutta muutoin korona-ajalla ei näyttänyt olevan paljonkaan vaikutusta koulutusta ja opetusta koskevaan tyytyväisyyteen. Kandidipalautteen perusteella yliopistoille ehdotettiin kehitettävän esimerkiksi opintojen suunnittelun ohjausta ja monipuolisia opetusmenetelmiä, syvälliseen oppimiseen kannustamista, oppimista vahvistavaa palautetta, oppimistavoitteiden ja kurssi-vaatimusten linjakkuutta sekä opiskelijoiden osallistamista ja hyvinvoinnin tukemista. (Tynjälä ym. 2021, 116–117.)

Vuosina 2013–2015 valmistuneet ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet vastasivat maistereiden uraseurantakyselyyn, joka kerättiin vuosina 2018–2020. Uraseurannan tulosten yhteenvedon mukaan vastaajat olivat pääasiassa tyytyväisiä tutkintoonsa työuran näkökulmasta. Melkein kolmannes vastaajista suhtautui kriittisesti opinnoista saatuihin työelämävalmiuksiin. Eri vuosina valmistuneiden, koulutusalojen ja yliopistojen välillä oli vain pieniä eroavaisuuksia liittyen opintojen aikana kehittyneisiin taitoihin ja tutkintoon tyytyväisyyteen työuran näkökulmasta. Uraseurantakyselyn pohjalta yliopistojen pedagogiikkaa ja opetus sisältöjä tulisi monipuolistaa muun muassa kiinnittämällä erityishuomiota työelämä- ja urasuunnitteluvalmiuksiin sekä yrittäjyystaitoihin ja lisäämällä koulutuksen työelämäyhteistyötä. (Tynjälä ym. 2021, 118–119.)

2.4 Korkeakoulupedagogisen koulutustarjonnan nykytila

Korkeakouluille helmikuussa 2022 lähetetyssä taustakyselyssä kysyttiin korkeakoulupedagogisen koulutuksen tarjontaa eri korkeakouluilta. Koska eri korkeakoulusektoreilla työskentelevien opettajien pätevyysvaatimukset ovat erilaisia, myös suhtautuminen korkeakoulupedagogisiin opintoihin ja niiden järjestämiseen on erilaista eri korkeakoulusektoreilla. Liitteissä 1 ja 2 taustakyselyssä saatuja vastauksia verrataan Toomin ja Pyhällön (2020) ja Jyrhämän (2021) tekemiin kartoituksiin. Yliopistoissa ei ole opetustehtäviin pedagogisen pätevyyden vaatimusta, joten monessa yliopistossa korkeakoulupedagoginen tarjonta oli melko laajaa ja kokonaisvaltaista. Ammattikorkeakouluissa lähes kaikki opettajat ovat opettajapätevyyden suorittaneita, joten ammattikorkeakouluissa oli enemmän lyhyempää osaamisen päivittämiseen tähtäävää koulutusta ja annetut vastaukset taustakyselyyn olivat yliopistojen vastauksia tarkempia (ks. liite 2). Vain muutama korkeakoulu vastasi, että he eivät järjestä omaa korkeakoulupedagogista koulutusta lainkaan.

Taustakyselyssä kysyttiin myös, millaista pedagogista toimintamallia, filosofiaa tai vastaavaa korkeakoulussa sovelletaan (ks. liite 3 ja 4). Korkeakoulut kuvasivat vastauksissaan erilaisia näkemyksiään korkeakoulun pedagogisista lähtökohdista. Vajaalla puolella korkeakouluista oli käytössä jokin tietty toimintamalli, jota he kuvasivat vastauksissa. Näitä oli käytössä erityisesti useassa ammattikorkeakoulussa. Kolme neljäsosaa korkeakouluista kuvasi työelämäläheisyyttä ja työelämäyhteistyötä sekä opiskelijan roolia ja opiskelijakeskeisyyttä osana toimintamalliaan tai -tapaansa. Noin puolet kertoi pedagogisen toiminnan olevan osaamisperustaista ja korosti yhteisöllisyyttä sekä verkkovälitteistä oppimista. Myös opettajan roolia kuvattiin osana toimintamallia tai -tapaa sekä opiskelijoiden ammatillista kasvua ja ammatti-identiteetin muodostumista. Lisäksi korkeakoulut kuvailivat erilaisia oppimisympäristöjä, pedagogisia menetelmiä ja ratkaisuja sekä pedagogisen toiminnan monimuotoisuutta.

2.5 Keskeiset käsitteet

Tämän arvioinnin keskeisiä käsitteitä ovat korkeakoulupedagogiikka, korkeakoulutuksen kehittäminen, korkeakouluopetuksen kehittäminen, koulutuksen strateginen johtaminen, opetuksen linjakuus, systeemisyyys, oppimisen ja opetuksen hyvinvointi, osallisuus, osaamislähtöisyys, tutkimusperustaisuus, koulutuksen työelämänäkökulma sekä jatkuva oppiminen. Tässä olevat käsitteiden määrittelyt ovat pääasiassa arviointiryhmän jäsenten tekemiä ja ne tarkentuvat arvioinnin edetessä. Osa käsitteistä on määritelty jo aiemmissa koulutusala-arvioinneissa (esim. Pyykkö ym. 2020; Mähönen ym. 2021).

Korkeakoulupedagogiikka tarkoittaa keinoja ja tapoja opettaa korkeakouluissa niin, että korkeakoulutuksen ominaislaatu tulee esille opetuksessa ja oppimisessa. Korkeakoulupedagogiikka on yläkäsite yliopisto- ja ammattikorkeakoulupedagogiikalle. Erottavina tekijöinä nähdään korkeakoulusektoreiden erilaiset perustehtävät, tiedon ja taidon sivistävä tai ammatillinen luonne sekä tutkimuksen erilainen rooli opetuksessa ja sen kehittämisessä sekä opiskelijoiden oppimisessa.

Korkeakoulutuksen kehittämisellä tarkoitetaan koulutuksen kehittämistä uudistamalla koulutussäilyttäjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista sekä lisäämällä yhteistyötä. Korkeakoulutuksen kehittämisellä tarkoitetaan myös opiskelijavalintojen, hyväksilukumenettelyjen ja tutkintojen kehittämistä niin, että kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy. (OKM 2022d.)

Korkeakouluopetuksen kehittämisellä tarkoitetaan laajasti niitä menettelyjä, joilla koulutusta ja opetusta kehitetään korkeakouluissa. Tähän kuuluvat muun muassa opetussuunnitelmatyö ja sen johtaminen, opettajien pedagogisen osaamisen tukeminen, erilaiset opetuksen kehittämishankkeet ja opetuskokeilut.

Koulutuksen **strategisella johtamisella** tarkoitetaan menettelyjä, joilla korkeakoulun johto edistää korkeakoulun pitkän ajan kehitystä ja tunnistettuja kehitystarpeita koskevien strategisten tavoitteiden toteutumista koulutuksessa.

Opetuksen linjakuus tarkoittaa sitä, että opetuksen tavoitteet, opetussisällöt, opetusmenetelmät, ja arviointimenetelmät ovat linjassa keskenään ja tukevat opiskelijoiden oppimista (esim. Biggs 1996).

Systeemisyydellä tarkoitetaan moninäkökulmaisuutta ja eri tarkastelutasojen, kuten makro-, meso- ja mikrotasojen huomioimista. Korkeakoulupedagogiikassa systeemisyydellä tarkoitetaan muun muassa korkeakoulun, tiedekunnan, koulun tai osaston sekä opettaja-opiskelija –vuorovaikutuksen tasoja.

Hyvinvoinnilla oppimisessa ja opetuksessa tarkoitetaan sitä, että opinnot ja opettaminen koetaan merkitykselliseksi, tavoitteelliseksi ja mielekkääksi. Opiskelijalla on tunne pystyvyydestä ja asiantuntijuuden vahvistumisesta. Toimivat ihmissuhteet ja sosiaalinen tuki sekä taidot hallita stressiä ja ennaltaehkäistä kuormittumista liittyvät oppimisen ja opetuksen hyvinvointiin. Sitä vahvistavat kokemus luottamuksen ja arvostuksen ilmapiiristä, osallisuudesta ja korkeakouluympäristöön kuulumisesta. Hyvinvointia edesauttavat esimerkiksi joustavat opintopolut, oppijalähtöinen opetus ja arviointi sekä kehittymismahdollisuuksien tarjoaminen. (Toom & Pyhältö 2020, 30; Kärkkäinen ym.

2021, 13, 25.) Laadukkaalla korkeakoulupedagogiikalla ja hyvinvoinnilla on yhteys. Keskiössä on hyvinvoiva korkeakoulu yhteisö, henkilöstön yhteistoiminta ja myönteinen ja turvallinen oppimisilmapiiri. Opettajan pedagoginen osaaminen, motivaatio, toimijuus ja osallisuus heijastuvat vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä ja vaikuttavat myös suoraan opiskelijan kokemaan hyvinvointiin. (Erkkilä & Perunka 2021; Soini, Pietarinen & Pyhältö 2008.)

Opiskelijoiden **osallisuudella** tarkoitetaan sitä, että opiskelijalla on tunne kuulumisesta korkeakoulu yhteisöön ja hän kokee voivansa vaikuttaa opintoihinsa ja yhteisöönsä. Opiskelijalla on mahdollisuus tehdä opintoihin ja oppimiseen kuuluvia valintoja. Osallisuus on merkittävä tekijä hyvinvoinnin rakentumisessa.

Osaamislähtöisyys ymmärretään tässä arvioinnissa vastaavasti kuin osaamisperustaisuus ja osaamisperusteisuus -käsitteet, joilla suomeksi yleisesti viitataan englanninkielisiin *outcome-based* ja *competence-based* käsitteisiin. Osaamisen käsitettä käytetään viitattaessa niin tietoon (*knowledge*), taitoon (*skill*), pätevyyteen (*competence*), asenteisiin (*attitude*) kuin osaamistavoitteisiin (*intended learning outcomes*) tai oppimistuloksiin (*achieved learning outcomes*). Osaamistavoitteella tarkoitetaan eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän mukaisesti ilmaisuja, jotka kuvaavat, mitä opiskelijan on olennaista tietää, ymmärtää ja osata tehdä tietyn oppimisprosessin päätyttyä. (EC 2015). Suomalaisissa korkeakouluissa osaamislähtöisyys ymmärretään laajasti ja oleellisena pidetään asiantuntijoiden kouluttamista tulevaisuuden osaamistarpeet huomioiden. Osaamislähtöisyyteen liittyy myös tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien kansallinen viitekehys, joka jaottelee koulutusjärjestelmään kuuluvat tutkinnot, oppimäärät ja muut laajat osaamiskokonaisuudet niiden edellyttämän osaamisen perusteella kahdeksalle tasolle. Viitekehysten lähtökohtana on koulutuksen osaamislähtöisyys ja että tutkinnoille ja muille kokonaisuuksille on määritelty osaamistavoitteet (ks. esim. Huusko & Pyykkö 2021). Osaamisperustaiset pedagogiset ratkaisut korkeakoulussa mahdollistaa osaamisperustainen opetussuunnitelma, joka sisältää osaamistavoitteet ja osaamisen arvioinnin kriteerit.

Opetuksen ja koulutuksen **tutkimusperustaisuudella** tarkoitetaan sitä, että opetus toteutetaan viimeisimpien tutkimustulosten mukaisesti, koulutus toteutetaan tutkimusympäristöissä, opetusta tarjoavat alan aktiiviset tutkijat, joilla on omaa tutkimustoimintaa ja sekä sitä, että opiskelijat osallistuvat tieteellisen menetelmän harjoitteluun aktiivisen tutkijan ohjauksessa (esim. Huusko 2018).

Koulutuksen työelämänäkökulmalla viitataan koulutuksen ja työelämän suhteisiin, joita ovat muun muassa korkeakoulujen opetukseen liittyvä työelämäyhteistyö, kuten harjoittelut, projektityöt, hankkeistettu opetus, TKI-projektit, opinnäytetyöt ja opetussuunnitelmatyö, työelämäpedagogiikka, kuten toimintatavat ja pedagogiset menetelmät tai mallit, joissa toimitaan yhteistyössä työelämän kanssa tai joissa pyritään työelämätaitojen kehittämiseen substanssiopetuksen yhteydessä tai erillisinä opintoinaan, sekä tutkintojen tuottama työelämässä tarvittava osaaminen.

Jatkuvalla oppimisella tarkoitetaan niitä koulutusmuotoja, joita tarjotaan pääsääntöisesti muille kuin tutkinto-opiskelijoille. Näitä koulutusmuotoja ovat esimerkiksi avoin ammattikorkeakouluopetus, avoin yliopisto-opetus, täydennyskoulutus ja erikoistumiskoulutukset. Jatkuvasta oppimisesta käytetään yleisesti myös käsitettä elinikäinen oppiminen.

3 Arvioinnin tehtävä ja tavoitteet

Koulutuksen arviointisuunnitelman 2020–2023 (Karvi 2021) mukaan Korkeakoulupedagogiikan tila ja uudistaminen -arviointi tuottaa tietoa korkeakoulupedagogiikan nykytilasta, kuten

- korkeakoulujen pedagogisista linjauksista ja toimintamalleista
- digitalisaation roolista opetuksessa ja oppimisessa
- korkeakoulujen sisäisistä opetuksen ja koulutuksen kehittämistoiminnoista
- korkeakoulujen yhteistyöstä pedagogiikan kehittämiseksi
- opettajien pedagogisen osaamisen tukemisesta ja kannusteista.

Arvioinnin keskeisenä tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva ja tietoa korkeakouluopetuksen pedagogisista käytänteistä, opettajien pedagogisesta osaamisesta sekä korkeakoulupedagogisen koulutustarjonnan tilasta ja näiden uudistamisen mahdollisuuksista. Arvioinnin taustalla ovat Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 sekä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamat korkeakoulupedagogisen osaamisen kehittämishankkeet. Korkeakoulupedagogiikan tila ja uudistaminen -arviointi liittyy arviointisuunnitelman painopisteeseen Oppimisen ja osaamisen kehittäminen. (Karvi 2021, 14–15.)

Arvioinnin tuottamaa tietoa voidaan hyödyntää koulutuksen ja korkeakoulupedagogiikan kehittämisessä. Lisäksi tavoitteena on kerätä ja välittää arviointialueisiin liittyviä hyviä käytäntöjä korkeakoulupedagogisen kehittämistyön tueksi. Arvioinnin keskeisiä hyödynsajia ovat korkeakoulut, korkeakouluissa korkeakoulupedagogisen kehittämisen parissa työskentelevät ja koulutusjärjestelmätason toimijat. Keskeisiä sidosryhmiä ovat näiden lisäksi opiskelijat ja korkeakoulujen ulkopuolisen työelämän toimijat.

Karvi toteuttaa arvioinnit kehittävän arvioinnin periaatteella (Karvi 2020). Kehittävä arviointi korostaa osallistavuutta sekä arvioinnin toteuttajan ja arviointiin osallistuvan välistä luottamusta sekä korkeakoulujen vastuuta toimintansa kehittämisestä. Koulutuksen arvioinnit organisoidaan niin, että ne tukevat sekä arviointiprosessin että tulosten osalta paikallista, alueellista ja valtakunnallista kehittämistä ja päätöksentekoa (Karvi 2020). Arvioinnin tehtävänä on myös tiedon tuottaminen koulutuspoliittista päätöksentekoa ja ohjausta varten.

Hankkeen aikainen vuorovaikutus, sen tuottama tieto ja kehittämissuositukset tukevat meneillään olevaa kehittämistyötä korkeakoulujärjestelmässä ja tarvittaessa käynnistävät uusia toimia arvioinnin esille nostamien haasteiden ratkaisemiseksi. Arviointihankkeen viestintä (ks. luku 7) on keskeistä vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa.

4 Arvioinnin kohderyhmä ja arviointiasetelma

4.1 Arvioinnin kohderyhmä ja arviointikysymykset

Arvioinnin suunnittelun alussa toteutettiin korkeakouluille kysely, jolla selvitettiin korkeakoulupedagogisen koulutuksen nykytilannetta kussakin korkeakoulussa (ks. liitteet 1 ja 2) sekä pedagogista toimintaa ohjaavaa toimintamallia, filosofiaa tai vastaavaa (ks. liitteet 3 ja 4). Lähes jokaisesta suomalaisesta korkeakoulusta nimitettiin samassa yhteydessä myös arvioinnin yhteyshenkilö.

Arvioinnin kohderyhmänä ovat kaikki suomalaiset korkeakoulut.

Tämän arvioinnin keskeiset arviointikysymykset ovat:

- Millainen on korkeakoulupedagogiikan nykytila suomalaisissa korkeakouluissa?
- Miten korkeakouluissa uudistetaan, tuetaan ja kehitetään korkeakoulupedagogiikkaa?
- Millaisia ovat korkeakoulujen pedagogiset linjaukset ja toimintamallit, digitalisaation rooli opetuksessa ja oppimisessa, korkeakoulujen sisäinen opetuksen ja koulutuksen kehittäminen ja tuki sekä korkeakoulujen yhteistyö pedagogiikan kehittämiseksi?
- Miten korkeakouluissa tuetaan ja kannustetaan opettajia pedagogisen osaamisen kehittämiseen?

Korkeakoulupedagogiikan tila ja uudistaminen -arviointi liittyy arviointisuunnitelman painopisteeseen Oppimisen ja osaamisen kehittäminen. Kysymyksiin vastataan systemisesti korkeakoulutuksen eri tasot huomioiden (ks. tarkemmin luku 4.2).

4.2 Arviointiasetelma ja arviointialueet

Arvioinnissa tarkastellaan arviointialueita systemisesti (ks. taulukko 1).

TAULUKKO 1. Korkeakoulupedagoginen tila ja uudistaminen -arvioinnin systemiset tasot ja yleiset kohteet

Systeeminen taso	Arvioinnin kohde	Aineistonkeruun tapa
Valtakunnallinen taso – metataso	- Korkeakoulujen välinen yhteistyö pedagogisen osaamisen kehittämisessä	Fokusryhmähaastattelut Kehittämisseminaari/-t Dokumentti-aineistot
Arvioinnin lopputuloksena kuvaus korkeakoulupedagogiikan keskeisten osa-alueiden yleistilasta,	- Keskeiset kansalliset korkeakoulupedagogiset keinot ja verkostot - Mukana olo kansainvälisessä korkeakoulupedagogisessa kehittämisessä	

vahvuuksista ja kehittämiskohteista.		
Korkeakoulun taso – makrotaso	- Korkeakoulun opetusfilosofia, pedagogiset linjaukset, toimintamallit ja niiden seuranta sekä näiden näkyminen korkeakoulun strategiassa - Pedagoginen johtaminen - Henkilökunnan ja opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen - Ohjeistukset opetussuunnitelmien tekemiseen - Opettajien pedagogisen osaamisen tukeminen, sen organisointi, rakenteet ja tarjonta - Korkeakoulupedagogisen toiminnan organisointi ja resursointi - Yhteys tutkimukseen tai TKI-toimintaan - Digipedagogiset ratkaisut ja tuki - Palauteprosessit pedagogiikan kehittämisen työkaluna ja pedagogisen toiminnan arviointi	Korkeakouluille suunnattu kysely Korkeakoulujen strategiat ja toimenpideohjelmat Fokusryhmähaastattelut: koulutusvararehtorit
Tiedekunnan, korkeakouluyksikön tai osaamisyksikön tai vastaavan taso – mesotaso	- Korkeakoulun pedagogisen strategian ja toimintamallien näkyminen tiedekunnissa tai yksiköissä - Osaamisperustaisuus opetussuunnitelmatyössä - Opettajien pedagogisen osaamisen tukeminen ja koulutustarjonta, kehittymisohjelmat ja kannustaminen osaamisen kehittämiseen ja vertaisoppiminen - Pedagoginen johtaminen - Henkilökunnan ja opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen - Digipedagogiset ratkaisut - Tutkimusperustaisuus kehittämisessä ja pedagogisessa johtamisessa - Erilaiset oppimisympäristöt	Kyselyt (yksin tai ryhmässä) Fokusryhmähaastattelut (keskijohto, dekaanit, yksikön johtajat, koulutusala-johtajat)
Opettajien taso – mikro-taso	- Pedagogisen mallin tai linjausten näkyminen opettajan toiminnassa	Kysely Työpajat

	- Oppimis- ja opetusosaaminen, pedagoginen osaaminen - Osallistuminen opetussuunnitelmatyöhön ja laajempaan kehittämistyöhön - Tutkimus- ja TKI-osaaminen, opetuksen ja kehittämisen tutkimusperustaisuus - Tutkimuksen ja opetuksen integroituminen - Opetus-, ohjaus- ja arviointimenetelmät - Digitalisaation toteutuminen - Oman ja opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen - Opetuksen ja pedagogisen osaamisen kehittäminen, verkostoituminen, palaute ja yhteistyö	
Opiskelijoiden taso – mikrotaso	- Oppimis- ja opiskelijälähtöisyys opetuksessa ja ohjauksessa - Opetus- ja ohjausmenetelmät ja pedagogiset käytänteet - Opiskelijoiden osallisuus pedagogisessa kehittämisessä - Opiskelijoiden sosiaalinen ja akateeminen kiinnittyminen ja osallisuuden kokemus opinnoissa - Opiskelijoiden hyvinvointi	Kysely Fokusryhmähaastattelut tai työpajat

5 Arviointiaineisto, sen hankinta ja analysointi

5.1 Aineistonhankintamenetelmät

Arviointiaineiston hankinnassa käytetään useita menetelmiä. Erilaisten menetelmien kautta korkeakoulut osallistuvat tiedontuottamiseen ja tietoa syntyy vuorovaikutuksessa korkeakoulujen kanssa. Aineisto kerätään kolmessa vaiheessa siten, että seuraava tiedonkeruuvaihe täydentää edeltäneissä vaiheissa saatua arviointitietoa.

Ensimmäisessä vaiheessa keskitytään kokonaiskuvan muodostamiseen korkeakoulupedagogisesta koulutustarjonnasta, toiminnasta sekä koulutustarjonnan ja toiminnan kehittämisestä. Tässä vaiheessa keskeiset aineistonkeruun menetelmät ovat:

- kuulemiset (OKM, Unifi, Arene, SYL, SAMOK)
- taustakysely korkeakouluille
- kyselyt eri systeemisille tasoille:
 - o kysely korkeakouluille
 - o kysely tiedekunnille ja osaamisyksiköille ja vastaaville
 - o kysely korkeakoulujen opetushenkilökunnalle
 - o kysely opiskelijoille.

Toisessa vaiheessa kyselyiden kautta saatua tietoa tarkennetaan:

- fokusryhmähaastattelut valituilla kohderyhmille, kuten koulutusvararehtoreille
- työpajat opetushenkilökunnalle ja opiskelijoille.

Kolmannessa vaiheessa keskitytään kehittämiseen: tavoitteena on kiteyttää vahvuuksia ja kehittämistarpeita suhteessa arvioinnin teemoihin ja muodostaa havaittujen tulosten pohjalta kehittämissuosituksia. Kolmannessa vaiheessa muodostetaan kokonaiskuva korkeakoulupedagogiikan valtakunnallisesta tilasta. Tärkeimpänä menetelmänä kolmannessa vaiheessa on kehittämisseminaari, johon osallistuu korkeakoulujen, opiskelijoiden ja korkeakoulujen ulkopuolisen työelämän edustajia sekä mahdollisia muiden sidosryhmien edustajia.

Arvioinnin menetelmiä tarkennettaessa otetaan huomioon tiedon keräämisestä aiheutuva kuormittavuus korkeakouluille ja kiinnitetään erityistä huomiota kyselyiden laajuuteen. Osa tiedonkeruusta toteutetaan yhdessä Korkeakoulutuksen kärkihankkeet (2017–2022) -arvioinnin kanssa. Tarvittaessa hankesuunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään hankkeen edetessä. Arviointi toteutetaan suomeksi, mutta aineistonkeruussa huomioidaan myös ruotsinkieliset korkeakoulut sekä korkeakoulujen ruotsinkielisen ja kansainvälisen henkilökunnan ja opiskelijoiden osallistumismahdollisuudet.

5.2 Aineiston analysointi ja tulosten raportointi

Arviointiryhmä vastaa aineistojen analysoinnista ja tuottaa sen pohjalta loppuraportin, joka julkaistaan hankkeen päätösseminaarissa. Analysoinnissa käytetään sekä määrällisiä että laadullisia menetelmiä. Arviointiryhmällä on raportistaan yhteinen vastuu. Raportti ja johtopäätökset perustuvat arvioinnin aikana tuotettuun, kerättyyn ja dokumentoituun tietoon.

Kaikki arviointiryhmän jäsenet osallistuvat aineistojen analysointiin sekä raportin kirjoittamiseen. Aineistojen analysoinnissa auttavat Karvin projektipäällikkö, metodikko sekä korkeakouluharjoittelijat. Raportin toimittamisesta ja viimeistelystä vastaa arviointiryhmän puheenjohtaja yhdessä Karvin projektipäällikön kanssa. Arviointiryhmän puheenjohtaja ja arvioinnin projektipäällikkö tuottavat arvioinnin tuloksia esittelevän tiivistelmäjulkaisun.

6 Arviointihankkeen organisointi ja aikataulu

6.1 Suunnittelu- ja arviointiryhmä

Korkeakoulujen arviointijaosto nimitti lokakuussa 2021 suunnittelu- ja arviointiryhmän toteuttamaan arviointia. Suunnittelu- ja arviointiryhmä koostuu 6 asiantuntijasta, jotka edustavat yliopistoja ja ammattikorkeakouluja, korkeakoulujen ulkopuolista työelämää ja opiskelijoita. Arviointiryhmän kokoonpanossa painottuu arvioinnin tavoitteiden näkökulmasta keskeinen asiantuntemus:

- korkeakoulupedagoginen asiantuntemus yliopisto- ja ammattikorkeakoulusektorilta
- arviointialueisiin liittyvää asiantuntemus
- arviointiosaaminen ja -kokemus sekä
- toimintaympäristön asiantuntemus.

Lisäksi arvioitsijoiden pätevyysvaatimuksena on riippumattomuus sekä halu ja kyky sitoutua arviointityöhön. Suunnittelu- ja arviointiryhmän jäsenet eivät edusta omia korkeakoulujaan, vaan heidät on valittu monipuolisen asiantuntemuksen ja alan tutkimusosaamisen vuoksi.

Suunnittelu- ja arviointiryhmä päättää arvioinnin käytännön toteutuksesta, kuten menetelmien soveltamisesta ja sisäisestä työnjaostaan. Suunnittelu- ja arviointiryhmä vastaa arviointitiedon tulkinnaasta sekä loppuraportin laatimisesta. Kaikki arviointiryhmän jäsenet osallistuvat edellä mainittujen tehtävien toteuttamiseen.

Arviointi- ja suunnitteluryhmän kokoonpano on seuraava:

- professori **Auli Toom**, Helsingin yliopisto (puheenjohtaja)
- hankepäällikkö **Tuula Heide**, Digivisio 2030 -hanke
- opiskelija **Ville Jäppinen**, Tampereen yliopisto
- johtaja **Asko Karjalainen**, Oulun ammattikorkeakoulu
- yliopettaja **Kimmo Mäki**, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu (varapuheenjohtaja)
- professori **Päivi Tynjälä**, Jyväskylän yliopisto.

Arviointiryhmä on sitoutunut arvioinnin suunnitteluun ja toteutukseen koko hankkeen kestoksi, vuoden 2022 alusta vuoden 2023 kesään.

Karvin arviointiasiantuntija **Mira Huusko** toimii hankkeen projektipäällikkönä ja hänen työparinaan arviointiasiantuntija **Niina Nurkka**. He vastaavat hankkeen käytännön toteutuksesta toimien tiiviissä yhteistyössä sekä keskenään että arviointiryhmän kanssa. Projektipäällikön ensisijaisena tehtävänä on huolehtia hankesuunnitelman toteutumisesta, arviointiprojektin etenemiseen liittyvästä tiedottamisesta sekä muusta viestimisestä korkeakouluille ja muille sidosryhmille, aineiston keruun käytännön organisoimisesta sekä osallistua loppuraportin ja tiivistelmäjulkaisun laatimiseen ja toimitamiseen.

6.2 Arvioinnin toteuttamisen vaiheet ja alustava kokonaisuikataulu

Taulukkoon 2 on koottu tiivistetysti arvioinnin toteuttamisen vaiheet ja alustava aikataulu. Vaiheet on kerrottu aineistonhankintamenetelmien yhteydessä luvussa 5.1.

TAULUKKO 2. Arvioinnin alustava kokonaisuikataulu

Arvioinnin toteutusvaihe	Alustava ajan-kohta	Vaiheeseen osallistuvat
Arviointiryhmän nimitäminen	10/2021	Korkeakoulujen arviointijaosto
Arviointiryhmän perehdyttäminen	1/2022	Arviointiryhmä
Hankesuunnitelman tekeminen	1–6/2022	Arviointiryhmä
Tiedonkeruun vaihe 1: kyselyt	9/2022–11/2022	Korkeakoulut, opiskelijat ja arviointiryhmä
Tiedonkeruun vaihe 2: fokusryhmähaastattelut ja työpajat	1–2/2023	Vararehtorit, opetus- ja kulttuuriministeriön edustajat sekä opiskelijat
Tiedonkeruun vaihe 3: kehittämisseminaari	3–4/2023	Kaikki sidosryhmät
Arviointitiedon analysointi ja arviointiraportin kirjoittaminen	2–4/2023	Arviointiryhmä
Raportin viimeistely, taitto, painatus	4–5/2023	Arviointiryhmä ja projektipäälliköt
Arvioinnin päätösseminaari	6/2023	Kaikki sidosryhmät
Arvioinnin tiivistelmä-julkaisun laadinta	8–9/2023	Arviointiryhmän puheenjohtaja ja projektipäällikkö
Palaute arvioinnista	8/2023	Korkeakoulut ja arviointiryhmien jäsenet

7 Viestintä ja tiedottaminen arviointihankkeen eri vaiheissa

Karvin arviointien tavoitteena on mahdollisimman laaja arviointitiedon vaikuttavuus. Vaikuttavuutta edistetään selkeällä ja oikea-aikaisella tiedottamisella sekä arvioinnin hyödynsaajien sitouttamisella arviointiin suunnitteluvaiheesta lähtien. Tämän arvioinnin hyödynsaajia ovat korkeakoulut, korkeakoulujen henkilökunta ja opiskelijat sekä opetus- ja kulttuuriministeriö ja muut sidosryhmät.

Arvioinnin etenemisestä tiedotetaan Karvin verkkosivuilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Arviointiin liittyviä uutisia, tapahtumia ja muuta ajankohtaista tietoa jaetaan Karvin Facebook-sivuilla, Twitterissä, LinkedInissä ja Instagramissa. Arvioinnin etenemisestä tiedotetaan korkeakouluja ja sidosryhmiä eri kanavia käyttäen.

Arvioinnin suunnitteluvaiheessa korkeakouluja pyydettiin nimeämään yhteyshenkilöt. Yhteishenkilöiden nimittämisen yhteydessä korkeakouluja tiedotettiin arvioinnin alkamisesta ja kysyttiin myös korkeakoulujen toiveita ja näkemyksiä arvioinnin toteuttamiseksi. Yhteyshenkilöille tiedotetaan hankkeen etenemisestä, tiedonkeruun eri vaiheista sekä tuloksista. Lisäksi arvioinnin suunnitteluvaiheessa kuultiin keskeisiä sidosryhmiä (OKM, SYL, SAMOK, UNIFI, Arene) ja kartoitettiin heidän näkemyksiään arvioinnin kohteista ja keskeisistä näkökulmista. Samalla heille kerrottiin arvioinnin alkamisesta.

Arviointiryhmä laatii loppuraportin, joka sisältää suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset tiivistelmät arvioinnin keskeisistä tuloksista. Tämän lisäksi arvioinnin keskeisimmät tulokset esitetään tiivistelmäjulkaisussa, joka julkaistaan arvioinnin päätyttyä. Mahdollisuuksien mukaan määrällisistä arviointituloksista annetaan myös korkeakoulukohtaista vertailutietoa. Arviointiaineistoja voidaan arvioinnin julkistamisen jälkeen käyttää tutkimuksen tekemisessä sekä julkaista niiden pohjalta tieteellisiä artikkeleita.

Arviointiraportti julkaistaan Karvin verkkosivuilla ja päätösseminaarissa. Arvioinnin tuloksista viestitään korkeakouluille, opetus- ja kulttuuriministeriölle sekä muille sidosryhmille. Lisäksi arvioinnin tuloksia esitellään erilaisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa, kirjoitetaan erilaisia blogi- tai muita kirjoituksia sekä Karvin viestinnän kautta.

8 Arviointihankkeen laadunvarmistus ja riskienhallinta

Keskeiset laadunvarmistuksen menettelytavat arviointihankkeessa ovat:

- arviointiryhmän ja projektipäälliköiden yhteistyö ja laadunvarmistus arviointihankkeen eri vaiheissa
- projektipäälliköiden yhteistyö
- arviointihankkeen riskianalyysi ja sen päivittäminen
- kyselylomakkeiden esitestaus
- palautteenkeruu.

Arviointiryhmä ja projektipäälliköt tekevät arviointihankkeen aikana tiivistä yhteistyötä. Keskeistä yhteistyössä on hankkeen sujuva eteneminen, avoin keskustelu, riskien tunnistaminen ja arvioinnin luotettavuuden varmistaminen hankkeen eri vaiheissa. Projektipäälliköt tekevät myös keskenään tiivistä yhteistyötä arvioinnin ajan.

Arvioinnin projektipäälliköt ovat tehneet hankesuunnitelman laadinnan yhteydessä alustavan riskianalyysin, joka toimii pohjana riskienhallinnalle arvioinnin eri vaiheissa. Riskianalyysiä päivitetään arvioinnin edetessä säännöllisesti. Tunnistettujen kohonneiden riskien vähentämiseksi tarvittavista toimenpiteistä sovitaan riskianalyysin päivittämisen yhteydessä. Päivittämisestä vastaavat projektipäälliköt.

Aineistonhankintaan käytettävät kyselylomakkeet testataan ennen niiden lähettämistä vastaajille. Osa kyselylomakkeen kysymyksistä on esitestattu ja todettu luotettaviksi aikaisemmissa tutkimuksissa. Lomakkeiden laadun varmistamiseksi hyödynnetään Karvin metodikkojen asiantuntemusta. Arviointihankkeen laadunvarmistusta tarkastellaan säännöllisesti jokaisessa arviointihankkeen vaiheessa suunnittelusta aineistonkeräämiseen, raportin kirjoittamiseen ja johtopäätösten tekemiseen. Raportin johtopäätökset ja kehittämissuositukset perustuvat tähän arviointiin kerättyyn aineistoon. Hankkeen päätyttyä kerätään Karvin palautejärjestelmän mukainen palaute kohteena olevilta korkeakouluilta ja arviointiryhmän jäseniltä.

9 Henkilötietojen käsittely arviointihankkeessa

Arviointiin liittyvän viestintä ja tiedonkeruut edellyttävät henkilötietojen käsittelyä. Henkilötiedot ovat henkilöiden nimiä ja sähköpostiosoitteita, joten merkittäviä henkilöihin kohdistuvia tietosuojariskejä ei ole.

Käsiteltävät tiedot ovat:

- arviointien yhteyshenkilöiden yhteystiedot korkeakouluista, opiskelija- ja ylioppilaskunnista sekä työelämän sidosryhmistä
- fokusryhmähaastatteluun osallistuvien yhteystiedot
- kehittämisseminaariin osallistuvien yhteystiedot
- päätösseminaariin osallistuvien yhteystiedot
- arviointiryhmien jäsenten palkkionmaksua varten tarvittavat tiedot.

Henkilötietojen käsittely perustuu henkilöiden suostumukseen, jonka he antavat suostuessaan yhteyshenkilöksi tai tilaisuuksiin ilmoittautuessaan. Kyselyiden ja ilmoittautumislomakkeiden yhteydessä vastaajille välitetään tietosuojaseloste. Arviointiryhmän jäsenten henkilötietojen käsittely perustuu heidän kanssaan tehtyyn arvioijasopimukseen. Henkilötietojen käsittely ei aiheuta merkittäviä riskejä henkilöille, joiden tietoja käsitellään. Riskiä pienennetään käyttämällä tarvittaessa turvaviestiä henkilötietojen välittämiseen ja minimoimalla kerättävien henkilötietojen määrä.

Tiedot tallennetaan Valtorin tarjoamalle Karvin verkkolevyllä hankkeen toteutuksen ajaksi ja arkistoidaan Opetushallituksen sähköiseen asianhallintajärjestelmään (ASHA). Arkistoinnissa ASHA-järjestelmään noudatetaan Opetushallituksen arkistointiin liittyviä tietosuojakäytäntöjä. Verkkolevyltä tehdään säännöllisesti automaattiset varmuuskopiot.

Lähteet

- Biggs, J. 1996. Enhancing teaching through constructive alignment. *Higher Education* 32 (3), 347–364.
- Brunila, K. 2009. Parasta ennen: Tasa-arvotyön projektitapaistuminen. Väitöskirja. Helsingin yliopisto, käyttäytymistieteellinen tiedekunta.
- Digivisio 2022. Perustietoa Digivisio 2030 –hankkeesta. <https://digivisio2030.fi/perustietoa-digivisio-2030-hankkeesta/>. (Luettu 6.5.2022.)
- EC 2015. ECTS users' guide. Euroopan komissio 2015.
- Ekola, J. 1992. Johdanto. Teoksessa J. Ekola (toim.) *Johdatusta ammattikorkeakoulupedagogiikkaan*. Helsinki: WSOY, 11–16.
- Erkkilä, R. & Perunka, S. 2021. Pedagoginen hyvinvointi voimaannuttaa ja osallistaa opettajan ja opiskelijan. *Oamk Journal*. <https://oamk.fi/oamkjournal/2021/pedagoginen-hyvinvointi-voimaannuttaa-ja-osallistaa-opettajan-ja-opiskelijan/>. (Luettu 23.5.2022.)
- Euroopan Unionin neuvosto 2011. Neuvoston päätöslauselma uudistetusta eurooppalaisesta aikuiskoulutusohjelmasta (2011/C 372/01). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=C-LEX:32011G1220\(01\)&from=NL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011G1220(01)&from=NL). (Luettu 23.5.2022.)
- Friman, M., Kantola, M. & Rauhala, P. 2022. Ammattikorkeakoulupedagogiikka suomalaisten väitöskirjojen valossa (1996–2016). *Ammattikasvatuksen aikakauskirja* 24 (1), 63–85.
- Hansen, P., Sivesind, K. & Thostrup, R. 2021. Managing expectations by projecting the future school: Observing the Nordic future school reports via temporal topologies. *European Educational Research Journal* 20 (6), 860–874.
- Heikkinen, H. & Kukkonen, H. 2019. Ammattikorkeakoulu toisin ajateltuna. *Aikuiskasvatus* 39 (4), 262–275.
- Hentilä, H.-L., Levä, K., Liikka, M., Toom, A., Huusko M. & Nordblad M. 2021. Jyväskylän yliopiston auditointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisuja 2.
- Huusko, M. 2018. Tutkimukseen perustuva opetus – mitä auditointiraportit kertovat? Karvillä on asiaa -blogi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. <https://blogi.karvi.fi/2018/09/11/tutkimukseen-perustuva-opetus-mita-auditointiraportit-kertovat/>. (Luettu 2.6.2022.)
- Huusko, M. & Pyykkö, R. 2021. Yleiset valmiudet korkeakoulujen tutkinto-ohjelmien osaamistavoitteissa neljällä koulutuslallalla. *Aikuiskasvatus* 41 (3), 236–248.
- Kallio, T. J., Kallio K.-M., Huusko, M., Pyykkö, R. & Kivistö, J. 2021. Balancing between accountability and autonomy: the impact and relevance of public steering mechanisms within higher education. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management* 34 (6), 46-68.
- Karjalainen, A. & Sippola, P. 2014. Onko opetuksen kehittäminen etusivun juttu? *Acatiimi* 14 (1), 40–41.
- Karjalainen, A. 2014. Yliopistopedagogiikan nousu Suomessa. Teoksessa A. Heikkinen & E. Kallio (toim.) *Aikuisten kasvu ja aktivointi*. Tampere: Tampere University Press, 188–214.
- Karvi 2019. Korkeakoulujen auditointikäsikirja 2019–2024. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisuja 19.
- Karvi 2020. Kehittävä arviointi Kansallisessa koulutuksen arviointikeskuksessa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Tiivistelmät 8.
- Karvi 2021. Koulutuksen arviointisuunnitelma 2020–2023. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksynyt 11.2.2021.
- Kokko, T., Spens, K., Aholainen, R., Hakala, J., Hokkanen, J., Holmström, S., Lundin, K., Lähdeniemi, S., Paakkanen, I. & Vihma-Purovaara, T. 2020. Yhteistyössä maailman parasta. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjausten 2017–2025 seuranta ja kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 14.
- Komiteamietintö 1979. Korkeakouluopettajien pedagoginen koulutus. Korkeakoulupedagogisen koulutuksen suunnittelutoimikunnan mietintö 24. Helsinki.
- Konkola, K., Hauta-aho H., Hiilamo H., Karttunen M., Niemi, J., Tuominen M., Huusko M. & Väätäinen H. 2021. Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen arviointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisuja 14.
- Kosunen, T. 2021. Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 35.
- Kotila, H. & Mäki, K. (toim.) 2012. *Ammattikorkeakoulupedagogiikka 2*. Helsinki: Edita.
- Kotila, H. 2003. Oppimiskäsitykset ammattikorkeakoulutuksessa. Teoksessa H. Kotila (toim.) *Ammattikorkeakoulupedagogiikka*. Helsinki: Edita, 13–23.
- Kotila, H. 2020. Korkeakoulututkimuksen, korkeakoulupedagogiikan ja korkeakoulupolitiikan rajapinnoilla 1990-luvun alusta 2020-luvulle. Teoksessa J. Kallunki, T. Saarinen & T. Siekkinen (toim.) *Yhdistys, tutkimus, tutkijuus*.

- Korkeakoulututkimuksen seura 20 vuotta. Koulutuksen tutkimuslaitos. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino, 132–143.
- Kärkkäinen, K., Jääskelä, P., Tynjälä, P. & Saarinen, T. 2021. Jyväskylän yliopiston henkilöstön pedagogisten koulutusten (YPE, TACE, APO) arviointi ja kehittämismahdollisuudet. Arvioinnin loppuraportti. Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos.
- Lindblom-Ylänne, S. & Nevgi, A. (toim.) 2009. Yliopisto-opettajan käsikirja. Helsinki: WSOYPro.
- Mikkola, P. & Haltia, P. 2019. Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen korkeakouluissa. Selvitys aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen ja tunnistamisen periaatteista ja käytänteistä korkeakouluissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan sekä lukiokoulutuksen osasto. [https://okm.fi/documents/1410845/5217581/Selvitys+aiemmin+hankitun+osaamisen+tunnustamisen+ja+tunnistamisen+periaatteista+ja+k%C3%A4yt%C3%A4nteist%C3%A4+korkeakouluissa+\(31.5.2019\)/ecd7d2a5-2c57-fdaf-b649-9cd08382bc73/Selvitys+aiemmin+hankitun+osaamisen+tunnustamisen+ja+tunnistamisen+periaatteista+ja+k%C3%A4yt%C3%A4nteist%C3%A4+korkeakouluissa+\(31.5.2019\).pdf](https://okm.fi/documents/1410845/5217581/Selvitys+aiemmin+hankitun+osaamisen+tunnustamisen+ja+tunnistamisen+periaatteista+ja+k%C3%A4yt%C3%A4nteist%C3%A4+korkeakouluissa+(31.5.2019)/ecd7d2a5-2c57-fdaf-b649-9cd08382bc73/Selvitys+aiemmin+hankitun+osaamisen+tunnustamisen+ja+tunnistamisen+periaatteista+ja+k%C3%A4yt%C3%A4nteist%C3%A4+korkeakouluissa+(31.5.2019).pdf). (Luettu 30.5.2022.)
- Mähönen, J., Airaksinen, M., Korte, A., Mattsson, A., Mielityinen, S., Niemi, J., Paso, M., Rantanen, J., Moitus, S., Partanen, L. & Huusko, M. 2021. Oikeustieteellisen alan koulutuksen arviointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisuja 22.
- Mäkelä, M., Möller, R., Stephens, C., Croiset, G., Telkkä, J., Haavisto, E., Seppälä, H., Mustonen, K., Hiltunen, K. & Huusko, M. 2018. Educating doctors for the future. Evaluation of undergraduate medical education in Finland. Finnish Education Evaluation Centre Publications 14.
- Mäki, K. 2019. Ammattikorkeakoulupedagogiikka – tiedon ja aidon oppimisen rajapinnassa. Teoksessa H. Kotila (toim.) Ammatilliseksi opettajaksi. Haaga-Helian julkaisuja 10, 81–92.
- Mäki, K. 2022. Pedagoginen johtaminen – korkeakoulun johtajan työ vai yhteisön tapa toimia? Teoksessa K. Mäki & L. Vanhanen-Nuutinen (toim.) Korkeakoulupedagogiikka – aikoja, paikkoja ja tulkintoja. Haaga-Helia julkaisut (tulossa).
- Määttä, T., Lappi, T., Postareff, L., Rauma, E., Huusko M. & Partanen, L. 2021. Lapin yliopiston auditointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisuja 3.
- Mönkkönen, J. 2008. Opetuksen kehittämissyksiköiden toiminta benchmarking-vertailussa. Oulun yliopisto Opetuksen kehittämissyksikkö, Propeda-hanke. (Julkaisematon.)
- Nevgi, A. 2019. Peda-forum verkostossa hiljaista ja vilkasta. Yliopistopedagogiikka26 (2), 6–7.
- OAJ 2020. Opettajana korkea-asteella. <https://www.oaj.fi/arjessa/mita-opettajan-tyo-on/opettajana-korkea-asteella/>. (Luettu 23.5.2022.)
- OKM 2017a. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030. Ehdotus Suomelle: Suomi 100+. <https://minedu.fi/korkeakoulutuksen-ja-tutkimuksen-visio-2030>. (Luettu 23.5.2022.)
- OKM 2017b. Korkeakoulutus ja tutkimus 2030-luvulle. Taustamuistio korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 visioityölle. <https://okm.fi/documents/1410845/4177242/visio2030-taustamuistio.pdf/b370e5ec-66d3-44cb-acb9-7ac4318c49c7/visio2030-taustamuistio.pdf.pdf>. (Luettu 23.5.2022.)
- OKM 2017c. Yhteistyössä maailman parasta. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjaukset 2017–2025. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 11.
- OKM 2018. Luovuutta, dynamiikkaa ja toimintamahdollisuuksia – ehdotus ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rahoitusmalleiksi vuodesta 2021 alkaen. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 35.
- OKM 2019a. Korkeakouluille uusi rahoitusmalli. <https://okm.fi/-/korkeakouluille-uusi-rahoitusmalli>. (Luettu 23.5.2022.)
- OKM 2019b. Korkeakoulutus ja tutkimus 2030-luvulle: vision tiekartta. https://okm.fi/documents/1410845/12021888/Korkeakoulutus+ja+tutkimus+2030-luvulle+VISION+TIEKARTTA_V2.pdf/43792c1e-602a-4776-c3f9-91dd66ba9574/Korkeakoulutus+ja+tutkimus+2030-luvulle+VISION+TIEKARTTA_V2.pdf.pdf. (Luettu 25.5.2022.)
- OKM 2020. TKI-tiekartta hyväksyttiin ministerityöryhmässä: Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tiekartta viitoittaa reittiä kestäväan kasvuun ja hyvinvointiin. <https://okm.fi/-/tutkimus-kehittamis-ja-innovaatiotoiminnan-tiekartta-viitoittaa-reittiä-kestavaan-kasvuun-ja-hyvinvointiin>. (Luettu 23.5.2022.)
- OKM 2021a. Korkeakoulujen kestäväan kasvun ohjelma. <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM049:00/2021>. (Luettu 23.5.2022.)
- OKM 2021b. Korkeakoulujen kestäväan kasvun ohjelman linjaukset. Muistio.
- OKM 2021c. Korkeakoulujen Digivisio 2030 -hankkeen toteuttaminen vauhtiin. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/korkeakoulujen-digivisio-2030-hankkeen-toteuttaminen-vauhtiin>. (Luettu 23.5.2022.)
- OKM 2022a. Korkeakoulujen ja tiedelaitosten ohjaus, rahoitus ja sopimukset. <https://minedu.fi/ohjaus-rahoitus-ja-sopimukset>. (Luettu 23.5.2022.)

- OKM 2022b. Korkeakoulutuksen kehittämishankkeet 2017–2020. <https://okm.fi/korkeakoulutuksen-kehittamishankkeet>. (Luettu 23.5.2022.)
- OKM 2022c. Jatkuva oppiminen. Opetus- ja kulttuuriministeriö. <https://minedu.fi/jatkuva-oppiminen>. (Luettu 23.5.2022.)
- OKM 2022d. Korkeakoulutuksen kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriö. <https://okm.fi/korkeakoulutuksen-karhikihanke>. (Luettu 23.5.2022.)
- Pirttilä, A., Silvén, O., Harrikari, H., Joukkola, E., Juvonen, L., Kontio, J., Rehn, A. & Leppänen O. 2020. Tekniikan korkeakoulutuksen arviointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisuja 3.
- Pyhältö, K., Tikkanen, L. & Anttila, H. 2021. Summary report on doctoral and supervisory experience at the University of Helsinki. University of Helsinki. Administrative publications 95.
- Pyykkö, R., Tolonen, M., Levä, K., Mahlamäki-Kultanen, S., Pantermöller, M., Pettersson, T., Saarinen, S. & Huusko, M. 2020. Humanistisen alan korkeakoulutuksen arviointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisuja 1.
- Rauhala, P., Kantola, M., Friman, M., Kotila, H. ja Mäki, K. 2022. Ammattikorkeakoulupedagogiikan lyhyt historia. Teoksessa K. Mäki & L. Vanhanen-Nuutinen (toim.) Korkeakoulupedagogiikka – aikoja, paikkoja ja tulkintoja. Haaga-Helium julkaisut (tulossa).
- Seppälä, U., Kivistö, J., Joas, M., Kaikkonen, V., Rantanen, T., Rantanen, T., Tiilikainen T. & Nordblad M. 2020. Yhteiskuntatieteellisen korkeakoulutuksen arviointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisuja 2.
- Snellman, J. V. 2000. Akateemisesta opiskelusta. Teokset 2. Helsinki: Edita, 452–476.
- Soini, T., Pietarinen, J. & Pyhältö, K. 2008. Pedagoginen hyvinvointi peruskoulun opettajien työssä. Aikuiskasvatus 28 (4), 244–257.
- Tanhua, I. 2020. Selvitys korkeakoulujen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 20.
- Toom, A. & Pyhältö, K. 2020. Kestävää korkeakoulutusta ja opiskelijoiden oppimista rakentamassa. Tutkimukseen perustuva selvitys ajankohtaisesta korkeakoulupedagogiikan ja ohjauksen osaamisesta. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 1.
- Tynjälä, P., Rautopuro, J., Aittola, H., Jääskelä, P., Markkanen, I., Virolainen, M. & Virtanen, A. 2021. Tutkimus takana. Yliopistojen kandipalautekyselyn sekä maisterien ja tohtorien uraseurantakyselyjen 2018, 2019 ja 2020 tulokset. Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos.
- af Ursin, K. 2012. Pedagoginen johtaminen ja pedagoginen johtajuus: käsiteparin kaksi traditiota. Teoksessa K. Mäki & T. Palonen (toim.) Johtamisen tilat ja paikat. Aikuiskasvatuksen 50. vuosikirja. Kansanvalistusseura. Vantaa: Hansaprint Oy, 79–104.
- Valtioneuvoston kanslia 2016. Toimintasuunnitelma strategisen hallitusohjelman kärkihankkeiden ja reformien toimeenpanemiseksi 2015–2019. Hallituksen julkaisusarja 2.
- VN 609/1986. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta.
- VN 558/2009. Yliopistolaki. Annettu Naantalissa 24.7.2009.
- VN 932/2014. Ammattikorkeakoululaki. Annettu Helsingissä 14.11.2014.
- VN 1129/2014. Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista. Annettu Helsingissä 18.12.2014.
- VN 1325/2014. Yhdenvertaisuuslaki. Annettu Helsingissä 30.12.2014.
- VN 2020. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tiekartta. Kestävän ja kehittyvän yhteiskunnan ratkaisuja tuottava Suomi. <https://valtioneuvosto.fi/documents/1410845/22508665/Tutkimus-,+kehitt%C3%A4mis-+ja+innovaatiotoiminnan+tiekartta.pdf/259864dc-a31c-cbcf-30ad-e222724ccfa/Tutkimus-,+kehitt%C3%A4mis-+ja+innovaatiotoiminnan+tiekartta.pdf?t=1590137297000>. (Luettu 25.5.2022.)
- VN 2020. Kestävän ja kehittyvän yhteiskunnan ratkaisuja tuottava Suomi. Kansallinen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatioiden tiekartta. 23.4.2020. <https://okm.fi/documents/1410845/4449678/Tutkimus-,+kehitt%C3%A4mis-+ja+innovaatiotoiminnan+tiekartta/259864dc-a31c-cbcf-30ad-e222724ccfa/Tutkimus-,+kehitt%C3%A4mis-+ja+innovaatiotoiminnan+tiekartta.pdf/Tutkimus-,+kehitt%C3%A4mis-+ja+innovaatiotoiminnan+tiekartta.pdf?t=1590137297000>. (Luettu 30.5.2022.)
- VN 2021. Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko. Valtioneuvoston julkaisuja 24.
- Wallenius, J., Ojasalo, K., Friman, M., Hallikainen, M., Kallio, T. J., Sandström, J., Tuuliainen M. & Mustonen K. 2020. Kauppatieteiden ja liiketalouden korkeakoulutuksen arviointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisuja 4.

Liitteet

Liite 1. Korkeakoulupedagoginen tarjonta eri yliopistoissa Toom & Pyhällön (2020, 79), Jyrhämän (2021, 174–196) ja arvioinnissa tehdyn taustakyselyn mukaan

Yliopisto	Toom & Pyhältö 2020, 79	Jyrhämä 2021, 174–196	Taustakysely, helmikuu 2022
Aalto-yliopisto	Kokonaisuus 25 op Aalto-yliopiston pedagoginen koulutus + Vapaavalintaiset kurssit 5 op	-	Kokonaisuus 25 op Aalto-yliopiston pedagoginen koulutus - 4 ydinkurssia (20 op) + Valinnaiset kurssit (5 op ja saa käydä laajemminkin) - Koulutus suomeksi ja englanniksi
Helsingin yliopisto	Kokonaisuus 60 op Perusopinnot 25 op + Aineopinnot 35 op + työsuhteisille tohtori-koulutettaville	Yliopistopedagogiikkaa 60 op	Kokonaisuus 60 op - Perusopinnot 25 op (7 ydin kurssia) - Aineopinnot 35 op - Koulutus kolmella kielellä -> Opettajille ja opettaville tutkijoille tarkoitettu henkilöstökoulutus - Toimii viidessä tieteenalapesifissä tiimissä (HumPeda, Life Science Peda, MediPeda, Science Peda ja Social Sciences Peda)
Itä-Suomen yliopisto	Yliopistopedagogiikan PD-koulutusohjelma (Professional Development) 30 op	-	Korkeakoulupedagogiikan PD-koulutuskokonaisuus (Professional Development) 30 op - Kehittämistoimintaa tuke- massa: Oppiminen digitalisoitu- neessa yhteiskunnassa (DIGS) - tutkimusyhteisö
Jyväskylän yliopisto	Kokonaisuus 60 op Aikuiskouluttajien pedagogiset opinnot 60 op Kokonaisuus 25 op Yliopistopedagogiikan perusopinnot (sis. YPE 10 + YPE 15)	YOP 25 op + Aikuiskouluttajan pedagogiset aineopinnot 35 op	Kokonaisuus 60 op Aikuiskouluttajan pedagogiset opinnot Kokonaisuus 25 op Yliopistopedagogiikan perusopinnot (sis. YPE I ja II) suomi/englanti Kokonaisuus 10 op Teaching Academic Content through English (TACE)
Lapin yliopisto	Kokonaisuus 60 op 60 op:n laajuiset erilliset opettajan pedagogiset opinnot, jotka tuottavat myös opettajan pedagogisen kelpoisuuden koko koulutuskentälle, ei	-	Kokonaisuus 60 op Erilliset opettajan pedagogiset opinnot, henkilökuntakiintiö Digipedatunnit: - Oma valintainen, kaikille avoin, ei suorituspisteitä

	erillisiä yliopistopedagogiikan opintoja		Tulossa kokonaisuus 10 op Korkeakoulupedagogiset opinnot noin 10 op Tiedekunta- ja yksikkökohtaisia koulutuspaketteja Esim. pro gradu -tutkielmien ohjauskoulutus
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto	Kokonaisuus 25 op Yliopistopedagoginen koulutus ja konsultaatio (sis. perusmoduuli 10 op + vapaavalintaiset 15 op) Valinnaiset moduulit 1–3 op	-	Kokonaisuus 25 op Yliopistopedagogiikan opintokokonaisuus (Perusteet 10 op + Valinnaiset 15 op) - Verkkopedagogiikkakoulutuksia - Rääätälöidyt pedakoulutukset - Mahdollisuus ottaa työajasta 2 x 45 min. omaehtoiseen opiskeluun
Maanpuolustuskorkeakoulu	Sotilasopetuslaitoksen opettajien opintokokonaisuus 11 op, syksystä 2019 16 op	-	Kokonaisuus 11 op Sotilasopetuslaitoksen opettajien opintokokonaisuus - Joka vuosi myös opetuksen hyvät käytänteet seminaari
Oulun yliopisto	Kokonaisuus 60 op Opettajan pedagogiset opinnot yliopisto-opettajille (25 op + 35 op) Kokonaisuus 25 op Yliopistopedagogiikan opinnot (25 op) Yliopistopedagogiikan perusteet 5 op, + Yliopistopedagogiikan perusteet tohtoriopiskelijoille 2 op UNIPS-moduuleja	Yliopistopedagogiikkaa 60 op	Kokonaisuus 60 op Opettajan pedagogiset opinnot yliopisto-opettajille (25 op + 35 op) Kokonaisuus 25 op Yliopistopedagogiikan opinnot (25 op) Erillinen 5 op kokonaisuus: - Johdatus yliopistopedagogiikkaan (5 op) + Digipedagogiikkaan liittyviä koulutuksia (ICT-palveluiden digipedagogiikka- ja videopalvelut tiimin järjestämä)
Hanken Svenska handelshögskolan	Kokonaisuus 60 op Kiintiöpaikkoja Helsingin yliopiston koulutukseen + UNIPS-kursseja, muita lyhytkursseja yhteistyössä, kansainväliseen opettajaohjelmaan osallistuminen	-	Kokonaisuus 60 op Kiintiöpaikkoja Helsingin yliopiston koulutukseen + Yhteistyöohjelmat: UNIPS yhteistyö, ITP-ohjelma, ONL-verkostot
Taideyliopisto	Kokonaisuus 60 op Taidealojen yliopistopedagogiikan koulutus 60 op	-	Kokonaisuus 60 op Taidealojen yliopistopedagogiikan koulutus 60 op (4 ydin kokonaisuutta/moduulia) - Voi suorittaa 60 op kokonaisuutena tai erillisinä pienempinä opintojaksoina
Tampereen yliopisto	Kokonaisuus 60 op Perusopinnot 25 op + kasvatustieteiden aine- ja syventävät opinnot 15 op +	Yliopistopedagogiikkaa 60 op	Kokonaisuus 60 op - Opettajan pedagogisten opintojen koulutus

	yliopistopedagogiikan aineopinnot 20 op		(Perusopinnot 25 op + aine- ja syventävät opinnot 15 op + yliopistopedagogiikan aineopinnot 20 op) -> Ensin myönnetään vain 40 op kokonaisuus (perusopinnot + 15 op aineopinnot), suoritettuaan 40 op voi hakea täydennyskoulutusta. - osa kaksikielisiä: suomi/ englanti + Opettajan työtä tukevia lyhyempiä koulutuksia + Eri tukitoimet (projektimuotoinen tuki- ja kokeilutoiminta, lähtiet teknologioihin, konsulttiivinen tuki, tms.)
Turun yliopisto	Kokonaisuus 60 op Yliopistopedagogiikkaa 1, 10 op + Yliopistopedagogiikkaa 2, 15 op + Yliopistopedagogiikkaa 3, 35 op	Yliopistopedagogiikkaa 60 op	Kokonaisuus 60 op - Perusopinnot 25 op (Yliopistopedagogiikkaa 1, 10 op Yliopistopedagogiikkaa 2, 15 op) - Aineopinnot 35 op (Yliopistopedagogiikkaa 3) -> mukana 20 op ohjattu harjoittelu - UNIPS.fi -moduuleja (1 op/moduuli) henkilöstön ja jatko-opiskelijoiden koulutukseen
Vaasan yliopisto	Kokonaisuus 60 op Yhteistyössä ÅA:n kanssa EduLabin kautta, lisäksi mukana HELLA hankkeessa, jossa tarjolla 60 op korkeakoulupedagogisia opintoja pilottivaiheen aikana (2019 loppuun saakka). Tämän jälkeen tilanne pedagogisten opintojen tarjonnan osalta vielä neuvotteluvaiheessa.	-	- 2021–2022 korkeakoulupedagogiset opinnot yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa (30 op) - Vuodesta 2022 lähtien tarjottavia opintoja suunnitellaan parhaillaan - Monikielinen 60 op:n korkeakoulupedagogiikan opintokokonaisuus: -> Hella hanke (2017–2019) yhteistyössä ÅA:n, VAMK:n, Novian ja Arcadan kanssa EduLabin kautta.
Åbo Akademi	Kokonaisuus 60 op Pedagogiikan perusteet 25 op + Korkeakoulupedagogiikkaa 35 op	Ammatillinen opettaja 60 op (yhteistyössä Novian kanssa)	Kokonaisuus 60 op Pedagogiikan perusteet 25 op + Korkeakoulupedagogiikkaa 35 op

Liite 2. Korkeakoulupedagoginen tarjonta eri ammattikorkeakouluissa Toom & Pyhällön (2020, 79), Jyrhämän (2021, 174–196) ja arvioinnissa tehdyn taustakyselyn mukaan

Ammattikorkeakoulu	Toom & Pyhältö 2020, 51–56	Jyrhämä 2021, 199–202	Taustakysely, helmikuu 2022
Centria ammattikorkeakoulu	Carpe Diem -koulutus opintojakson viemisestä verkkoon, miniPODit, POD (Päivitä Opettajuus Digi aikaan) -koulutukset, Räättälöidyt koulutukset ja konsultoinnit tarpeen mukaan, Digivälineiden tiimikoulutus, Vertaisvartti, Hankkeissa tapahtuva opettajien osaamisen kehittäminen	-	- Ei opintopisteitä Teemakohtaisia koulutuksia - Pedamuotoilu - Oppimisympäristöön liittyvät koulutukset ja digivälineiden hyödyntäminen, saavutettavuuskoulutukset - Mahdollista käyttää työaikaosaamisen kehittämiseen
Diakonia-ammattikorkeakoulu	-	-	- Diakin sisäinen korkeakoulupedagogisia valmiuksia ylläpitävä ja kehittävä koulutus (Ei opintopisteitä) - Ad hoc -kehittämistilanteet - Pop up -paja: (Kuukausittainen, opetushenkilöstön pedagogisen osaamisen yhteiskehittämiseksi) - Kehittämisspäivät: kaksi kertaa vuodessa, sisältö keskittyy myös pedagogisten valmiuksien vahvistamiseen
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu	HH-Pedaali 2016–17 1,5 vuotta DIGipedakoulutusta Work&Study	Ammatillinen opettaja 60 op	- Avoimet webinaarit korkeakoulupedagogiikasta (Kopeda) - Koulutus digitaalisesta pedagogiikasta - Digipedavalmennus-ohjelma päivitettiin lukuvuotta 2022–23 varten
Humanistinen ammattikorkeakoulu	Pedagoginen perehdytys: pedagogiset perustiedot Pedagoginen perehdytys: vahvuusalakohtaiset käytänteet Pedagoginen perehdytys: Alueyksikön käytänteet Pedagoginen perehdytys: Henkilöstön Digikoulutus	-	- Digiaamukahvit (joka toinen perjantai, pedagogiaan ja verkko-oppimiseen liittyvät teemat) - Digiavain (digiosaamisen kartoitus) - Henkilöstökoulutuspäivät - AMK- kursseille osallistumismahdollisuus
Hämeen ammattikorkeakoulu	Oppimisanalytiikka-työpaja Digiajan pedaosaaja Laadukas moduulitoteutus Zoom-valmennus	Ammatillinen opettaja 60 + 6 op	HAMK 100- valmennusohjelma: - Digipedavalmennukset - Moodle- työpajat - Laadukas moduulikäsikirjoitus- koulutus

	Moodle & Exam -valmennus Moodle-osaaja Webinaari-osaaja Muita yksittäisiä kertato- teutuksia		- LearnWell- pedagoginen kou- lutus (5 op) -> Digipedaosaajan metamerkki
Jyväskylän ammattikorkea- koulu	Opinto-ohjaajan koulutus 60 op Ammatillisen erityisopet- tajan koulutus 60 op Opettajankoulutus 60 op + Pedagogista myytävää täydennyskoulutusta + Pedagogista JAMKin ke- hitystä tukevaa oh- jausta/koulutusta	Ammatillinen opet- taja 60 op	Sisäiset koulutukset: - Sparraukset pedagogiikan ke- hittämiseen, yhdessä ammatil- lisen opettajakorkeakoulun kanssa - Verkkopedagogiikan kehittä- miseen -> Ei opintopisteitä
Kaakkois-Suomen ammatti- korkeakoulu	-	-	Pedavalmennus 30 h - Ryhmätapaamisia 10 h, valin- naisia webinaareja 10 h, itse- näinen työskentely 10 h + Opettajien työelämäjaksot + Staff Academy (henkilöstö- koulutus, tulossa)
Kajaanin ammattikorkea- koulu	Pedagoginen valmennus	-	- 24 h resurssia koulutukseen - Moodle-ympäristö - Koulutusten laajuuksia ei ole määritetty - eAMK -hanke: opettajien itse- näiseen opiskeluun - Digivisio2030 -hanke
Karelia-ammattikorkeakoulu	-	-	- Perekdytyksessä Karelian pe- dagogiikkaan liittyvä osuus - Monimuotopedagogiikan ja verkkopedagogiikan koulutus - Tulossa teaching fellow-prog- ram -malli - 'Opettajalta Opettajalle' -valmennukset
LAB-ammattikorkeakoulu	-	-	- Koulutusta opinnäytetyöoh- jaukseen, digipedagogiikkaan ja opiskelijan ohjaukseen - Räätylöödyt pedagogiikkakou- lutukset, verkkopedagogiikka- koulutukset
Lapin ammattikorkeakoulu	-	-	Sisäiset tarvelähtöiset täsmä- koulutukset: - Digipeda-tunteja 1kk - Laatukahvit
Laurea-ammattikorkeakoulu	Pedaohjelma vuosina 2015–2017, jonka alle koottiin vuosittain tee- moittain koulutuksia ja valmennuksia. Koulutuksia	-	- Laurea ei järjestä omaa opin- topisteytettyä korkeakoulupe- dagogista koulutusta henkilös- tölleen

	on edelleen jatkettu osana strategista kehittämishanketta "Kehittyvä kollega" sekä yksittäisinä koulutuksina että pidempikestoisin ohjelmina, kuten Certified Tutor -koulutus ja Digimenter -koulutus.		- Opettajat voivat suorittaa LbD-osaamismerkkin
Metropolia Ammattikorkeakoulu	-	-	- Digipeda 1,2,3 - Monialaisen innovaatio-opettajan pedagogiset opinnot 10 op - Simulaatio-ohjaaja koulutus 10 op - PedaParvi-toiminta - Digimenter-verkosto
Oulun Ammattikorkeakoulu	-	Ammatillinen opettaja 60 op	- Ammatillinen opettajakoulutus 60 op - Digiopie-erikoistumiskoulutus 30 op - Täydennyskoulutuksia (1–15 op)
Poliisiammattikorkeakoulu	-	-	- Opettajan pedagogiset opinnot (väh. 35 op tai 60 op) - Pedagoginen osaaminen ja asiantuntijuus (5 op, pakollinen) - Oman osaamisen kehittämiseen 250 h/vuosi
Satakunnan ammattikorkeakoulu	Digipedagogista koulutusta (Moodle, videoiden tekeminen, flipped learning) Simulaatiopedagogiikka Pedagogisiin menetelmiin liittyviä eri teemaisia koulutuksia Opinto-ohjaajille suunnattu ohjaukseen keskittyvä koulutus Haastavat opiskelijatilanteet Englanninkielinen opettaminen Best Practices	-	- Digipedagogista koulutusta (Moodle, videoiden tekeminen, flipped learning) - Peda-Agora-tilaisuudet 4–5 vuosittain - Perehdytykset eri palveluihin
Savonia-ammattikorkeakoulu	-	-	- Sisäiset koulutukset - Pitkäkestoiset koulutusohjelmat - Pedagoginen koulutuskokonaisuus 2022–2023 (5 op) - Henkilökohtainen kouluttautuminen
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	-	-	- 2019–2021 opetushenkilöstölle suunnattu kaksivuotinen koulutus

			- Koulutuksia (opinto-ohjaajille 5 op, opinnäytetyöohjaajille 2 op) - Henkilökohtainen kouluttaminen 100 h/lukuvuosi - Tenure track –urapolku käyttöön 2021
Tampereen ammattikorkeakoulu	-	Ammatillinen opettaja 60 op	- Ammatillinen opettajankoulutus 60 op - Yliopistopedagoginen koulutus 60 op - Erillisiä täydennys- ja erikoistumiskoulutuksia - Digimentori-verkosto
Turun ammattikorkeakoulu	-	-	- Innopedakoulutukset (2 op) - Digipedakoulutukset (5 op) - Opettajien Digistartti (osaamismerkki) - EduTech-koulutukset, Digimentor-toiminta
Vaasan ammattikorkeakoulu	Korkeakoulupedagogiikka/Hella-hanke 60 op LIN-koulutusohjelma (Learning in Networks) 25 op	-	- Hella-hanke 60 op 2017–2019 - LIN-koulutusohjelma (Learning in Networks) 25 op - Vertaismentoriverkosto 2022 (kehittäjien ja opettajien)
Yrkeshögskolan Arcada	HELLA 30 op, EAMK, ONL 2 op, Pedagogiska Cafээр 1,5 h /kk, Injections (2 x lukukaudessa) 4 h vuodessa, MicroLabs	-	- HELLA 30 op, EAMK, ONL 2 op - Pedagogiska Cafээр 1,5 h /kk - Työpajat
Yrkeshögskolan Novia	HELLA 60 op, Grundläggande Moodle-kurs 1, 1 op Grundläggande Moodle-kurs 2, 1 op Moodle i virtuell undervisning, kurssit 1–3, yhteensä 3 op Videoinspelning och redigering, kurssit 1–3, yhteensä 3 op	Ammatillinen opettaja 60 op	-
Högskolan på Åland	-	-	-

Liite 3. Yliopistojen pedagogiset toimintamallit, filosofiat ja vastaavat

Yliopisto	Taustakysely, helmikuu 2022
Aalto-yliopisto	Tulevaisuussuuntautunut oppiminen, oppimiskeskeisyys, inklusiivinen oppimiskulttuuri sekä monipuoliset ja innovatiiviset oppimisympäristöt. Kokonaisvaltaista hyvinvointia, käyttäjälähtöinen kehittäminen ja oppimiskulttuurin uudistaminen, inklusiiviset opetus- ja oppimiskäytännöt sekä valvonnan ja ohjauksen yhdenvertaisuus ja tasalaatuisuus.
Helsingin yliopisto	Opetuksen perustana ovat yliopiston arvot (totuus, sivistys, vapaus ja yhteisöllisyys) ja opetusfilosofiassa määritellyt opetuksen lähtökohdat sekä opetuksen ja oppimisen eettiset periaatteet.
Itä-Suomen yliopisto	Yliopisto kannustaa uusien korkeakoulupedagogisten menetelmien kokeiluun. Kehittämishankkeita on tuettu vuosittain haettavana olevien opetuksen kehittämishankkeiden rahoitusten sekä Taitava opettaja ja vuoden opetusteko -palkitsemisin.
Jyväskylän yliopisto	Jyväskylän yliopiston koulutuksen kehittämismallinnus luo raamin Jyväskylän yliopiston pedagogiselle lähestymistavalle. Mallinnuksen keskiössä on strategian koulutuksen kehittämisohjelma, tutkimusperustaisuus, kehittämisen prosessit ja toimintamalli. JYU Learnin ideana on edistää oppimisen monipaikkaisuutta sekä osallistaa yhteisö pedagogisesti ja digitaalisesti tarkoituksenmukaisten opetuksen käytänteiden kehittämiseen. Yliopiston opetuksen ja oppimisen ympäristöjä kehitetään co-design-periaatteiden mukaisesti osallistamalla opettajia ja opiskelijoita kehittämistyöhön. Yhteiskehittämisellä kehitetään opetussuunnitelmien sisältöjä ja opiskelun tapoja, tieteen- ja laitosrajat ylittäviä kokonaisuuksia mutta myös opetustiloja ja opetuksen infrastruktuuria tulevaisuuden tarpeisiin. Myös kansainvälinen yhteistyö on osana kokonaisuutta.
Lapin yliopisto	Opiskelijälähtöisyys, vahvuusperustaisuus, rajaton yhteisöllisyys ja digihuipukkuus ovat yliopistomme pedagogisen toiminnan lähtökohtia.
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto	LUTin opetussuunnitelmatyö on perustunut osaamistavoiteperustaiseen suunnitteluun jo yli 10 vuoden ajan (constructive alignment). Kaikki opetus suunnitellaan siten, että käytetyt opetusmenetelmät ja osaamisenarviointimenetelmät ovat linjassa keskenään ja tukevat asetettujen osaamistavoitteiden saavuttamista. LUT on kehittänyt Curriculum tool -työkalun tutkinto-ohjelmataso linjakkuuden varmistamiseksi. LUTin vahvat pedagogiset lähestymistavat ovat - Ongelmalähtöinen oppiminen/Problem based learning, - Yrittäjämäinen oppiminen/Entrepreneurial learning, - Projektioppiminen/Project work, - Jatkuva arviointi/Continuous assessment.
Maanpuolustuskorkeakoulu	Pedagogisen toimintamallin lähtökohtana on pedagogiikka eri oppimisympäristöissä linjakkaan opetuksen ja osaamisperustaisuuden mukaisesti. Valitulla pedagogisella toimintamallilla halutaan mahdollistaa osaamistavoitteiden saavuttaminen, oppimisen edistäminen, oppimisprosessin tukeminen sekä opettajien mahdollisuus tehdä erilaisia pedagogisia valintoja.
Oulun yliopisto	Oulun yliopistossa tähdätään erinomaiseen opiskelijakokemukseen ja joustavien opiskelumahdollisuuksien lisäämiseen. Tavoittelemme opiskelijälähtöistä, aktiiviseen oppimiseen kannustavaa koulutusta, joka rohkaisee jokaista opiskelijaa saavuttamaan oman täyden akateemisen potentiaalinsa. Olemme määritelleet pedagogisille koulutuksille seuraavat tausta-ajatukset/filosofian: Research based teaching, Reflective working methods, Developing one's own teaching practices, presentations in Learning Market event, Experimental learning, Various activating working methods: consultative method, use of digital tools, demonstration of teaching, drama pedagogy, Peer learning and working in peer groups, Experience as a learner.

Hanken Svenska handelshögskolan	Hanken har definierat sin signatur pedagogik som baseras på Hankens värden. Huvudpunkterna för pedagogik på Hanken är: - en icke-hierarkisk inlärningskultur som baseras på nordiska värden. Undervisande personalen uppmuntras att vara öppen med studerande och bemöta studerande på välvilligt och på ett uppmuntrande sätt. - studier på Hanken bygger upp studerandes förmåga för analytisk och kritiskt tänkande samt uppmuntrar samarbetande (kollaborativt) inläarning. - Studier på Hanken är internationella och bygger upp studerandes internationella och nationella nätverk. - Studier på Hanken bygger på senaste forskningsbaserad kunskap.
Taideyliopisto	Pedagoginen toiminta pohjautuu taidealojen yliopistopedagogiikkaan. Taideyliopisto tarjoaa henkilöstölleen tähän liittyvää pedagogista koulutusta.
Tampereen yliopisto	Tampereen yliopistossa koulutuksen strategista kehittämistä mukaan lukien pedagoginen uudistuminen johdetaan koulutuksen ja oppimisen kehittämisohjelmalla. Koulutuksen ja oppimisen kehittämisohjelma toimeenpanee yliopiston strategiaa sekä Tampereen korkeakoulu yhteisön koulutusstrategiaa. Kehittämisohjelma jakaantuu kolmeen toimenpideohjelmaan; (1) kestävä ja kehittyvä osaamista rakentava koulutus, (2) pedagoginen uudistuminen ja opettajuuden tukeminen ja (3) oppijoiden hyvinvointi ja oppimisen taidot.
Turun yliopisto	Turun yliopiston korkeakoulupedagogisen toimintamallin pohjalla ovat: Tutkimusperustainen koulutus, Osaamisperustainen koulutus, Oppimislähtöinen opetus, Jatkuva oppiminen, Asiantuntijuuskompetenssien kehittäminen ja Saavutettava digitaalinen ja fyysinen oppimisympäristö.
Vaasan yliopisto	Ei ole yhtä pedagogista mallia, vaan opettajille tarjotaan useammanlaista pedagogista lähestymistapaa, joista opiskelija valitsee tilanteeseen ja itselleen sopivimman vaihtoehdon. Vaasan yliopisto on kehittänyt uuden innovatiivisen uramallin, jossa akateemisiin polkuihin kuuluu myös opetuspainotteinen urapolku, johon sisältyy pedagoginen kehittyminen.
Åbo Akademi	Vi utgår ifrån ett pedagogiskt och didaktiskt perspektiv på undervisningen där vi bygger på en icke-affirmativ pedagogisk teori som beaktar både strukturer, resurser och personalens autonomi när utbildningar organiseras.

Liite 4. Ammattikorkeakoulujen pedagogiset toimintamallit, filosofiat ja vastaavat

Ammattikorkeakoulu	Taustakysely, helmikuu 2022
Centria ammattikorkeakoulu	Oppimiskäsitys on yhteisesti määritelty ops-työn yhteydessä mutta toteutuksessa opettajilla on pedagoginen vapaus. Digipedagogiikka ja joustavat monimuotoiset oppimiskäytännöt ovat keskiössä.
Diakonia-ammattikorkeakoulu	Ammattikorkeakoulussa opetus perustuu ammattikorkeakoululain mukaisesti työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin, tutkimukseen ja taiteellisiin sekä sivistyksellisiin lähtökohtiin. Ammattikorkeakoululain lisäksi Diakin strategia 2021–2030 antaa suunnan opetuksen ja ohjauksen toteutukselle. Diakin strategiassa todetaan: ”Diak sekä tekee, hakee ja näkee itse hyvää, että tuottaa uusia työntekijöitä, jotka pyrkivät rakentamaan kestävä ja tasa-arvoista maailmaa”.
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu	Haaga-Helian pedagogiikka kytkee oppimisen työelämään yhteisöllisesti, kehittävästi sekä uutta tietoa luoden ja soveltaen. Valitsemamme toimintatapa on tii- miopettajuus ja opettajatiimi on asiantuntija yksittäisen opettajan sijaan.
Humanistinen ammattikorkeakoulu	Meillä on valmennuspedagoginen strategia ja toimintamalli käytössä.
Hämeen ammattikorkeakoulu	Lähtökohtana osaamisperustaisuus ja ilmiöpohjainen oppiminen. HAMKissa panostetaan vahvasti työelämälähtöiseen, ilmiöpohjaiseen sekä osaamisperustaiseen koulutuksen kehittämiseen. Opiskelija valitsee koulutuksen mallin oman oppimistyyliinsä mukaan.
Jyväskylän ammattikorkeakoulu	Uuden sukupolven korkeakoulupedagogiikka. Tällä tarkoitamme opiskelijälähtöistä, erilaisia oppimisen ekosysteemejä ja teknologiaa hyödyntävää oppimista. Pedagogisten periaatteiden mukaisesti opiskelumahdollisuudet ovat yhdenvertaiset kaikille ammattikorkeakoulun opiskelijoille ja yhteistyökumppaneille. Tämä tarkoittaa sitä, että opetukselliset ratkaisut tukevat yhdenvertaisesti kaikkien oppimista, asiantuntijuuteen kasvua ja ammatillista kehittymistä. Joustavuus, esteettömyys, avoimuus ja monimuotoisuus ovat keskeisiä periaatteita. Oppimisessa hyödynnetään digitaalista teknologiaa monipuolisesti sekä verkko-opetuksessa että simulaatioissa ja muussa perinteisemmässä opetuksessa. Käytetään verkossa olevia kriittisesti valittuja materiaaleja oppimisen tukena. Lisäksi koulutusaloilla on tutkinto-ohjelman luonteeseen sopivia pedagogisia ratkaisuja simulaatio-opetus, valmentava opettajuus jne.
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu	Tulevaisuussuuntautunut koulutus Mahdollistamme tulevaisuuden uusien ammattien kehittymisen ja varmistamme osaamisen jatkuvan uudistumisen. Tunnistamme opiskelijoissamme olevan potentiaalin ja tarjoamme yksilöllisiä oppimisväyliä. Valmennamme ja innostamme uuden oppimiseen ja tutkimiseen, yrittäjyyteen ja edelläkävijyyteen. Olemme opiskelija- ja osaamislähtöinen ammattikorkeakoulu. Meillä on käytössä pedagoginen kehittämisohjelma.
Kajaanin ammattikorkeakoulu	KAMKissa on ollut käytössä pedagoginen toimintamalli cKAMK. Oppijan osaaminen kehittyi cKAMK –toiminnassa. Lyhyesti mallia voi kuvata sillä, että oppimisprosessin alussa opettaja on ryhmän edessä, oppimisprosessin edetessä opettaja on keskellä ja osaamisen kehittyessä opettaja siirtyy taustalle ohjaamaan. Keskiössä on opettajan valmentava ote suhteessa oppijaan. Digitaaliset oppimisympäristöt läpäisevät opetuksen. Päivitettyssä julkaisussa näkökulmaa on vahvistettu digitalisaation ja digitaalisten oppimisympäristöjen kuvaamisella sekä opiskelijoiden opiskeluhyvinvoinnin edistämiseen tähtäävän ohjauksen ja opetussuunnitelmalliseen ajatteluun perustuen.
Karelia-ammattikorkeakoulu	Työelämäläheisyys, opiskelijan sujuvan oppimisen ja tavoitteellisen osaamisen kehittämisen tukeminen ja opiskelijan vastuu omasta oppimisestaan.

LAB-ammattikorkeakoulu	LAB-ammattikorkeakoulun koulutuksen ytimessä on, että olemme TKI-toimintaan perustuvaa opetusta antava innovaatiokorkeakoulu. Koulutusta ohjaa LABin oppimisen toimintamalli, joka koostuu seuraavista: - Työelämää palvelevat oppimistilanteet, joissa tuotetaan lisäarvoa yrityksille ja ympäröivälle yhteiskunnalle. Tehdään nopeita kokeiluja työelämän kanssa, kehitetään toimintaa, osaamista ja ratkaisuja, pilotoidaan ja testataan innovaatioita sekä tehdään vaativaa innovaatiotoimintaa - Vahvuusalueet koulutuksessa: Lisätään LABin vahvuusalueiden laadukasta koulutustarjontaa ja hyödynnetään globaali tarjonta koulutuksen profilaatiossa (vahvuusalueet: kiertotalous, design, innovaatioiden kaupallistaminen ja hyvinvoinnin palveluinnovaatiot) - Vaihtoehtoiset toteutustavat, joilla tuetaan oppimista vaihtoehtoisten toteutustapojen, pedagogisten ratkaisujen ja ohjauksen keinoin. - Jatkuva oppiminen, lisätään työelämän tarpeita vastaavan jatkuvan oppimisen osuutta tutkintoon johtavan koulutuksen rinnalla.
Lapin ammattikorkeakoulu	Lapin ammattikorkeakoulussa ei ole olemassa yhtenäistä pedagogista toimintamallia. Kaikki opetussuunnitelmat ovat osaamisperustaisia, joissa kehittämisen keskiössä on ollut oppijälähtöisyys. Opetusta ja oppimisen ohjaavat periaatteet on kuvattu opetussuunnitelman laatimisen perusteissa. Oppiminen tapahtuu monipuolisessa oppimis- ja kehittämissympäristöissä sekä opiskelijoiden, opetus- ja TKI-henkilöiden sekä työelämän vuorovaikutuksessa. Oppiminen on yhteisöllistä. Koulutuksen kehittämissuunnitelmassa on kuvattu pedagogisen kehittämisen tavoitteet ja toimet pidemmällä aikavälillä.
Laurea-ammattikorkeakoulu	Learning by Developing (LbD) -toimintamalli
Metropolia Ammattikorkeakoulu	1. Oppijälähtöisyys - tavoitteena oppijan yksilöllinen osaamisen kehittyminen ja ammatillinen kasvu 2. Ilmiölähtöisyys – tavoitteena työelämästä ja yhteiskunnasta nousevien todellisten ilmiöiden käsittelyyn tarvittava osaaminen 3. Monimuotoisuus - tavoitteena laadukas oppiminen, opetus ja ohjaus sekä joustavat oppimismahdollisuudet 4. Avoimuus - tavoitteena oppimismahdollisuuksien laajentaminen.
Oulun Ammattikorkeakoulu	Osaamisperustaisuus, työelämäyhteistyö ja digitaalisuuden tarkoituksenmukainen hyödyntäminen.
Poliisiammattikorkeakoulu	Poliisiammattikorkeakoulun (Polamk) pedagogisten linjausten tavoitteena on varmistaa yhteinen käsitys opetuksesta ja oppimisesta, laadukas opetustoiminta sekä hyvinvoiva työyhteisö. Pedagogisten linjausten toteutumista seurataan jatkuvan kehittämisen mallin (PDCA) mukaisesti. Pedagogisia linjauksia tukevat koulutustoitinnan suunnittelu, opetussuunnitelmatyö ja pedagoginen johtaminen.
Satakunnan ammattikorkeakoulu	Pedagoginen työ ja käsitys oppimisesta perustuvat käsitykseen oppijasta, joka opintojen aikana tiedollisen ja taidollisen kehittymisen ohella rakentaa myös omaa ammatillista ja asiantuntijana toimimisen identiteettiään. Satakunnan ammattikorkeakoulussa käytetään pedagogisia menetelmiä, joiden periaatteita ovat ongelmalähtöisyys, arkitiedosta asiantuntijuuteen kehittyminen ja yhteistoiminnallisuus. Pedagogiset mallit toteuttavat kokeilemalla, tutkimalla ja kehittämällä oppimista vuorovaikutteisissa ja verkottuneissa oppimistilanteissa.
Savonia-ammattikorkeakoulu	Savoniassa pedagogisena lähtökohdiana on Open Innovation Space (OIS 3.0) -malli. Se yhdistää laadukkaan koulutuksen sekä työelämäläheisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan. Työelämäläheisessä koulutuksessa korostuvat opiskelijoiden motivaatio ja opintoihin sitoutuminen. Opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittymistä edistetään erilaisissa oppimisympäristöissä, mahdollistamalla monimuotoinen, aikaan ja paikkaan sitomaton ympärivuotinen opiskelu sekä hyödyntämällä laajasti työn opinnollistamista. Opiskelijoiden kokonaisvaltainen ohjaus sekä aikaisemman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ovat osa opiskelijoiden henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu	SeAMKin yhteiset oppimisen lähtökohdat on julkaistu 2018 vahvasti yhteiskehit- tään tuotetussa Oppiminen SeAMKissa –pedagogisessa mallissa. Koko SeAMKin opetushenkilöstöllä ja kaikilla opiskelijoilla oli mahdollisuus osallistua sen tuotta- miseen mm. Innoduel-kyselyiden, opiskelijabarometriin osallistumisen ja erilaisten työpajojen muodossa.
Tampereen ammattikorkeakoulu	TAMKin strategiassa 2030 korostetaan TAMKin roolia työelämäkorkeakouluna, mikä osaltaan luo pohjaa myös pedagogiselle osaamiselle korostaen työelämäpe- dagogiikkaa ja pragmaattisuutta, jossa käytännön osaaminen ja tietäminen yhdis- tyvät. Perustana pedagogiikalle ja opetussuunnitelmien kehittämiseksi toimii myös Tampereen korkeakoulu yhteisön luoma yhteinen koulutusstrategia, jossa koroste- taan korkeatasoista pedagogiikkaa seuraavien asiakokonaisuuksien kautta: Maail- maa muuttavien tulevaisuuden osaajien korkeakoulu yhteisö, Oppimista tukevat oppimisympäristöt ja prosessit, Yksilölliset, tehokkaat ja joustavat opintopolut, Osallistuva opiskelija ja Uudistuva korkeakoulu yhteisö.
Turun ammattikorkeakoulu	Innovaatiopedagogiikka
Vaasan ammattikorkeakoulu	Erityisesti työelämälähtöisyys ja kansainvälisyys. Vuoden 2022 alussa ammattikor- keakoulussamme käynnistyi pedagogisen kehittämisen teemavuosi, jonka aikana kokoamme yhdessä henkilökuntaa, opiskelijoita ja sidosryhmiä osallistaen oman pedagogisen ohjelmamme linjauksineen strategian rinnalle. Tässä ohjelmassa tul- laan kuvaamaan tarkemmin uudistettu yhteinen pedagoginen toimintamallimme, jossa kuvataan tarkemmin ammattikorkeakoulu yhteisömmen näkemystä ns. vas- tuullisesta tulevaisuuspedagogiikasta, jossa opetustyötä ja oppimista ohjaavat mm. luovuus, kestävyys, oppimiskeskeisyys, välittäminen ja hyvinvointi. Strategi- amme mukaisesti haluamme olla osaamisen tärkein kumppani omille ihmisil- lemme, opiskelijoille ja henkilökunnallemme, kumppaneille ja ympäröivälle yhteis- kunnalle sekä kansallisesti että kansainvälisesti ja koulutustoimintaamme ohjaavia arvoja ovat myös yhteiset arvomme sympaattisuus, edelläkävijyys, asiakaslähti- isyys ja vuorovaikutus.
Yrkeshögskolan Arcada	Studentcentrerat lärande, Kompetensbaserade studieplaner, Konstruktivt samord- nad undervisning (CA), Modellen för undersökande gemenskap (COI, Community of Inquiry).
Yrkeshögskolan Novia	-
Högskolan på Åland	-